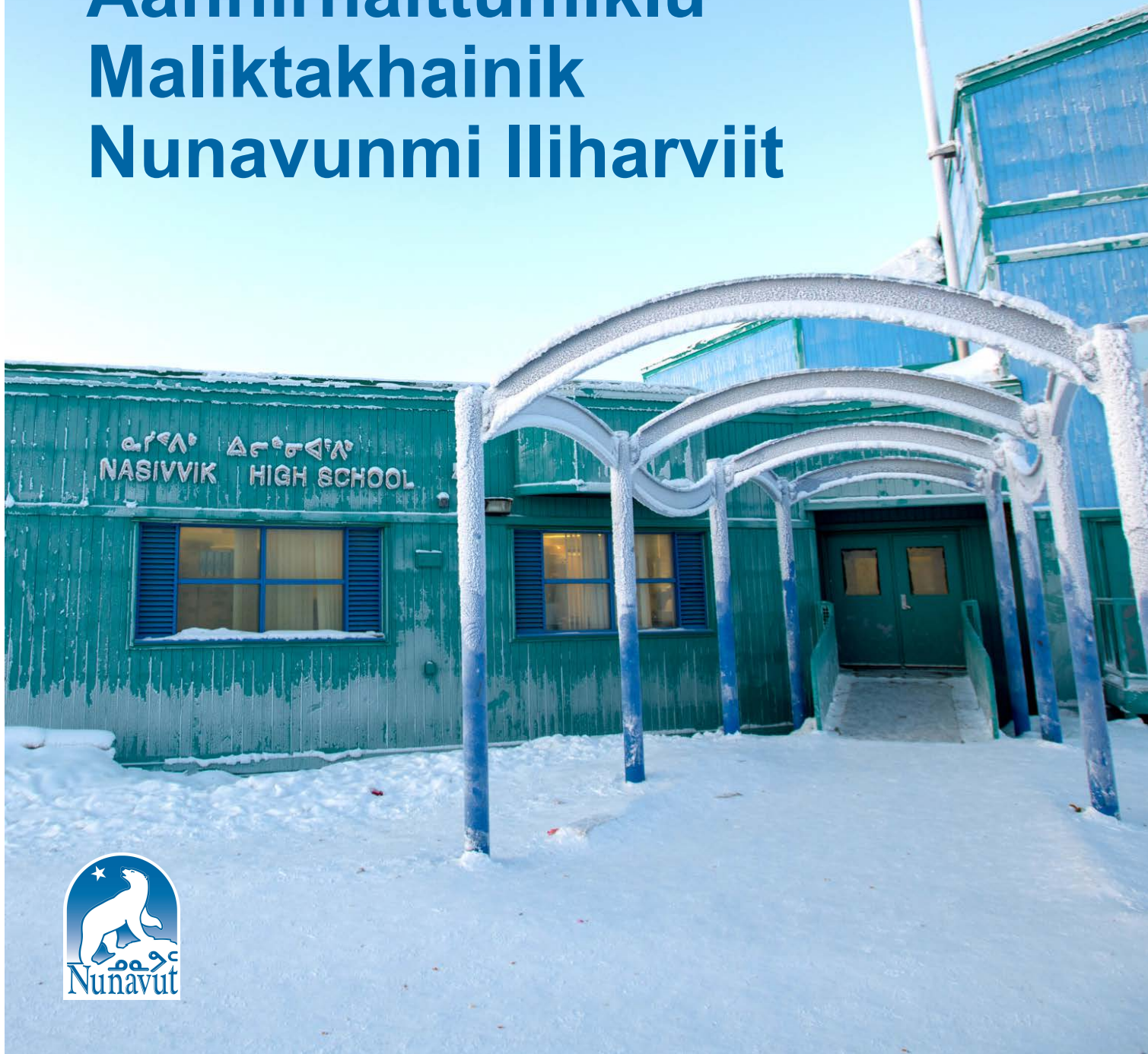

2021-22

**Aanniarnaittumik
Aannirnaittumiklu
Maliktakhainik
Nunavunmi Iliharviit**

Iniqnirit Ilihaqvingnit.....	19
Angayuqqaat-ilahaqtit katimaviit (PTC).....	20
Ilihalihaaqtunut kangiqhidjutikhait.....	21
Aulapkainirmut upalungaijautikhait.....	21
Ahiit angiqtauhimayut pulaaqtighat (ikluqpanut/maliktaghanut/aanniaqtuliyiyit ihivriuqhiyit)	22
Kiguhiqiyit aulapimattiarniqpkaqtitait.....	22
Ihumaqattiarniqmut inuuhiqattiarniqmut ikayuutit.....	23
Tuhaqtittiniqmut ikayuutit	23
Amirnautinin ihuaqhaitjutinut havauhighat ilihaqvingnit.....	24
Halummaqtigpiaktakhait aktuqtauqattaqtut imaalu halumaqhiyit maliktakhait.....	24
Ilihaqatait ighivavighaillu.....	24
Tamaita iliharviit.....	25
Nukaqhiit iliharviit (K-6).....	26
Akullit Angajukhiit Iliharviit	27
Ungahiaqtigiiktut ilihavianilu inighait.....	27
Ilihaqvingnit niripkaiyut niriviillu	28
Niriqatigiiktut imiqatigiighutiklu, imautailu niuqhiviinik atuqtut	28
Ilihaqtut ikhurarvikhait atkarvikhailu.....	29
Bus-kuurvikhait.....	29
Ivjarutit	29
Nanminik atugitaagani ihuaqhautit.....	29
Ikhivavikhat atautimiuqatiriilu.....	30
Akyaut inugiaknikhaa.....	30
Halumaqtitirhimaqaqtut.....	31
Iqaiyarnikkut iliharniq ilihaqtakhait.....	31
Hilami idjuhikhait.....	31
Nunainnaqmiittutik ilihaiyut ayuiqhaqvighallu.....	32
Hiniktaqhutik aullaayaqtut aullaqtullu hulilukaaqhutik	32
Ahiniklu ulapqilukaaqhutik hulilukaaqviit (ilihaiplutik, ilihagnaqhittinnagu ilihagtaaqatuniku ayuiqhaviit).....	32
DEA-kut angiqhimayait pingahuuyunit-ilauyunit ayuiqhaqviit.....	33
Atuqtuuyat, atuqtuuyaqtit, huqqullaaqtut, ahiniklu qunngiaqtittiyut.....	33
Inuugiaktunik katimapkaiyut imaalu katimaniq atauttimi	35
Havaktauffaaqtaaqatunuk naunaitkutinin	35
Uqarvikhanut Naunaitkutait.....	35

2021-22 Aanniarnaittumik Aannirnaittumiklu Maliktakhainik Nunavunmi Iliharviit

Ilitturipkaidjutit

2021-22-mi ilihavium ukiunganit, Havakviat Ilihaqtuliyiyit, havaqatiqaqhutik taaffuminnga Nunavunmi Atanilluaq Inuit Aanniaqtuliyiyit Havaktiat (CPHO), ihumagilluarniaqtaat qanuq Nunavunmi ilihavium aularaaqpangniariaghait QALAKYUAQNIQ-19-mit, ihuaqhaivangniariaghait amirnavutirik, kihilituklu aanniaqtuqaraangat nunallaakkut. *2021-22-mi Aanniaqtuliyiyimut Aanniaqtuliyimullu Maliktaghait Nunavunmi Ilihaqtuliyiyimut* titiraqtauhimaliqtuq Havakviat Ilihaqtuliyiyit ikkuaqtuutighaq havakviingnit aanniaqtuliyimut aanniaqtuliyimullu amirnavutiriklu ihuaqhainiqmik Nunavunmi Ilihaqtuliyiyimut QALAKYUAQNIQ-19-mit hangutitaqtillugu.

Tamangnik aanniaqtuliyimut aanniaqtuliyimullu ihumaliukkat ilaayut ilihaviumnik aulapkaingimut ihumaliuqtaghariyaita CPHO-nguyum.

Qanuq kihivagiaghait ilihavium QALAKYUAQNIQ-19-mut aallannangiaqtuq ukiuq. Ahiagut taapkua hitamaayut-havahiit atuqtauhimayut 2020-21-mi, CPHO-nguyuq ihumaginahuaqtait hapkua ilittuqhitiuvaktut ikpingnavutait aulapkainglutik ilihaviumnik:

- Nunallaarnit Qalakyuarnaq-19-mut qauyihaiyut, hangutarniillu QALAKYUAQNIQ-19-mit aallatqinguyut
- Aanniaqtuliyiyinik havaktiqaqlutik kihiyaaamik ingattaquumigaangat nunallaarnit
- Inungnik aanniaqtuliyiyinik havaktiqarlutik ihivriuhiyaaamik, paqittiyaaamik, inuilrumiipkailugit aanniaqtut
- Kapittiqlugit kitukiat ukiuqatigiit, ilihavium, nunallaallu

Maliktaghait ilihavium aallannangiaqtut ahinit Inuit katimavigiyuktait nanminiuyuniilluunait hulilukaaqviinit qaaviyut ihumagiinglutit, taapkualu:

- Iliharviit amirijaujun najurviit taimaittun havaktauhimajunin halummarhinikkut maliktaujariaqtaqtut, ihuarhaqtauhimajunin ubluqhiutikhainnik ilihaviumun havaktinullu, ukunanilu ihuarhaqtauhimajuni nutqangallakvikhani. Hiamitaarungnarhijug aannialaqidjutit amirijauttaaqtuq ajurnaitqijamik. Una ilaqaqtuq ajurnaitqijamik havagutikhamik ukununga aktuqtauhimajut aanniaqtumut taimaatun aannialaqidjuti QALAKYUAQNIQ-19-mit qalagjuarnimin ilitturijaukpat.
- Anginiqaqtuq aajikkiiktinnahuarlugu qajangnarhittaaqtun aannalqidjutimun hiamitnirmullu QALAKYUAQNIQ-19-mit qalagjuarnimik nutaqqani ukununga qjangnarutainnun iliharviinni umiktirutinginni tapkununga timinginnun ihumaginnullu aanniaqtulidjutainnun.

- Hivituyumik umighimavakkumik ihuilutaulaaqtuq ilihaqtunut ayuqhautiqaqlutik ahiniklu qanurininganiinut nutaqqat.

Tamna naunaiqtauhimayut uumani titiqqami atuqtauniaqtut iliharviinnit. Aadjikingitpangnik imaaluunniit ihuitpangnik ukuak titiqqat imaalu CPHO uqaqhimayangit pitquyauhimayullu, **taffuma CPHO uqaqhimayangit pitquyauhimayullu hivulliranginaqtukhayut.**

Ilihaqviit angmaqtiliqhutik, aanniaqtailiniit, amirnaqniit, inuuhiqattiarniillu havaktivut ilihaqtullu irinigiyaqhavut. Ilihaqviit qauyihaqtaghariyait amirnaqniit maliklugillu aanniaqtailiniqmut aanniaqtailiniqmullu havauhiit ihumagiqlugit uqauhiit CPHO.

Qayangnaitkutikhanik Qanuqtiliurutikhat

Amirnautiniq ihuaqhaitjutit havauhiit ilihaqviit maliktaghait ihumaliuqtauhimayut Kavamatkut Nunavunmi Inuit Aanniaqtuliyiiniit pitquhimayaitut taapkualu Havaktiit Aanniaqtailiniqmut Ikayuutinullu Kamissin (WSCC) maliktaghaliuqhimayait. Hapkua havauhiit titiraqhimayut ataani.

Ahiit ikayuutauyut titiqqat naunaitkutallu takuinnarialgit talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#), SharePoint –kut titiraangutauyuq atuqtaghaat tamangnik ilihaqvingnit havaktut.

Pittailinahuarniq QALAKYUAQNIQ-19-mit qalagjuarnirmik iliharvingnut

- Inmingnut Amirnautiniq Qauyihautit Hanalrutik
- Mihingnautit
- Kapuutighat
- Ivjarutit
- Pulaaqtut ilihaqvingnut

Kiuhiyut QALAKYUAQNIQ-19-mut ilihaqvingnit

- Avaliingaqtitauyut Iglunangani
- Aaniarut Kiudjutit Atuqtakhat
- Aanniangayut(q) Inuit
- Aannialaqilirungnaqhiyun
- Qalakyuarnaq-19-mik ilittuqhilitik
- Tamaitnut Ihumagiyakhat

Amirnautiniq ihuaqhaiyut ilihaqtunut ilihaqtinullu

- Halummaaqtigattarlugit atuqtauqattarniit
  - Tamangnik ukiulgit
  - Nukaqhitqiyait nutaqqat
  - Angayughiit nutaqqat inulrammiillu
- Amirnaittumik ikayuqtiuyut inuilrumi ilihaiyunik
  - Tuniqhainiqmut katitiriniqmullu havauhighat qaritauyannguanut ilihaitjutighanullu titiraaghanik
- Ilihaqtut amiqnatqiyauyut aanniaqpallaarniqmik

- Ilihaqtut aanniarutilgit, timitigut, ayuiqhainikkut, taimaalu/uniit pittiaruhiinut ayuqhautilgit
- Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutainut Parnaiyautit (ISSP) taapkualu Inmingnut Irinaqatunut Kiutjutinut Parnaiyautit (PERP)
- Pulaaqtut ilihavingnut
  - Iniqnirit Ilihavingnit
  - Angayuqqaat-ilihaqtiit katimaviit (PTC)
  - Ilihalihaaqtunut kangiqhidjutikhait
  - Ikluqpautait/maliktaghauyut/aanniaqtuliqiyit ihivriuhiyit
  - Kiguhiqiyit aulapkaqtitait
- Ihumaqattiarniqmut inuuhiqattiarniqmut ikayuutit
- Tuhaqtittiniqmut ikayuutit

Amirnautinik ihuaqhaitjutinut havauhighat ilihavingnit

- Halummaqtiquiaktakhait aktuqtauqattaqtut imaalu halumaqhiyit maliktakhait
- Ilihaqatait ighivavighaillu
  - Tamaita iliharviit
  - Nukaqhiit iliharviit (K-6)
  - Akullit Angayukhiit iliharviit
- Ungahiaqtigiiktut ilihavianilu inighait
- Ilihavingnit niripkaqtittiviit niriviillu
- Niriqatigiiktut imiqatigiighutiklu, imautailu niuqhiviinik atuqtut
- Ilihaqtut ikhuravikhait atkarvikhailu
- Bus-kuurvikhait
- Halumaqtitirhimaqlutik
- Iqaiyarnikkut iliharniq ilihaktakhait
- Hilami idjuhikhait
- Nunainnaqmiittutik ilihaiyut ayuiqhaqvighallu
- Hiniktaqhutik aullauyaqtut aullaqtullu hulilukaaqhutik
- Ahiniklu ulapqilukaaqhutik hulilukaaqviit (ilihaiplutik, ilihagnaqhittinnagu ilihaqtaaqatunuklu ayuiqhaviit)
- DEA-kut angiqhimayait pingahuuyunit-ilauyunit ayuiqhaqviit
- Atuqtuuyat, atuqtuuyaqtit, huqqullaaqtut, ahiniklu qunngiaqtittiyut
- Inuugiaktunik katimapkaiyut imaalu katimaniq atauttimi

Havaktauffaaqtaaqatunuk naunaitkutunik

Uqarvikhanut Naunaitkutait

Pittailinahuarniq QALAKYUAQNIQ-19-mit qalagjuarnirmik iliharvingnut

Inmingnut Amirnautinik Qauyihautit Hanalrutik

Kinakiaq aannianguyuq ilauyunik QALAKYUAQNIQ-19-mut aktuqtaunahugigumikluuniit 14-nik uplunit atuhaaqhimayunit itiqtitaulaittut ilihavingnut. **Ilihaqtut ilihaviuplu havaktiit aannianguyut QALAKYUAQNIQ-19-mik aimayughat.**

Kinakiaq inuk Havakvianit Ilihaqtuliyiyit- angiqtauhimayut ilihavingnut pulaaqtaqtut katimaqatigiit ilittuqhitilgit QALAKYUAQNIQ-19-mik itiqtailiyughat ilihavingnut.

Ihumaliuqtut ihivriuhiyaaamik utiqtiyaamiklu ilihavingnut ikkuaqtiqaqtughat nunallaarnit aanniaqtuliyiyit havakvianit, katimaqatigiplugu CPHO, tuhaqtitauniaqhutik ilagiingnut Havakvianit Aanniaqtuliyiyit.

Taamna **Inmingnut Amirnautinut Qauyihautik (QALAKYUAQNIQ-19-mik Ihivriuhiyut Ingilrutait)** hanayauhimayug tamangnik ilihavingnit havaktut atuqtaghait ilittuqhitiqarahugigumik taimaaluuniit aktuqhinahugigumik Qalakyuarnaq-19-mik. Una ingilrutik takuinnarialik kinguani makpiraqmi titirangulaaqhuni PDF-nguyug talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia.](#)

Inmungmut Hivurannaqtut Naunaiyautikhat (QALAKYUAQNIQ-19-mit Qalagjuarniq Ihivriurnikkut Atuqtakhat)

Aturlugu nanmingit titiraut iniqtiriangani una titiraq.

Atia: _____

Ublua: _____ Ikaaninga:
_____

Piqaqgit hapkuninga? Kaimaluriktumik titiraqlugit tamaita atuqtau-yut.

Kidjangniq	Hii	Imannaq
Qalakhurniq	Hii	Imannaq
Aniqhaaqtariami ayuqhangniq	Hii	Imannaq
Igiaqliuniq, ayungnaqhibluni ihiyaami	Hii	Imannaq
Kakkiliqtarniq	Hii	Imannaq
Tivyaiqhuni naimayungnaiqhuni	Hii	Imannaq
Quviahugungnaiqhuni	Hii	Imannaq
Mirianguhuk, miriaqhuni, itiktaliqhuni	Hii	Imannaq
Qanihimaviuk kinali aanniaqhimayuq?	Hii	Imannaq
Una inuk uuktuqtauhimava qalagjuarnirmun QALAKYUAQNIQ-19-mit?	Hii	Imannaq
Utiquhimavit hilataanin Kanatap kingulirni 14ni ubluni?	Hii	Imannaq

Kiuhimaguvin ANGIQHUGIT hapkuninga quyaginaq apirhuutinun, **ilituripkaqlugu atanguyat, ailutin aihimalutinluuniin, avaliingaaliqlutit qilamik.** Ihivriungninganut qalagjuarnirmun QALAKYUAQNIQ-19-mit ihuagiyauniaqtuq.

Hivayaqlugit munaqhitkut ukualuuniin qalagjuarnikkut QALAKYUAQNIQ-19-mit hivayarviat 1-888-975-8601 naunaiyaqhimayunik maligahanik munaridjutighatit, ilatit, nunallaallu.

Hivayarlugit ukua qalagjuarnirmun QALAKYUAQNIQ-19-mit hivayaevighat 975-8601 unaluuniin 1-888-975-8601 hamanga 10 ublaamin. Hamunga 6 p.m. uqaqatigilugu kinali.

Tingminahuarnikkut ilaayunun apirhuutit, hivayaqlugit qitqani 8:30 ublaami hamunga 5mun.

Hivulliumit Tallimiumut. Itqaumaluhi una hivayarvik tapkuninga kitunun ihariagiyamingnun apirhuutigiyanginnarutinun. Apirhuutighaqaruvun ikayuqtau-yumaguvun qilamiurnikkut, **hivayaqlugit nunangni munaqhitkut.**

Pulaaqlugu Kavamatkut Nunavunmi qalagjuarnirmun QALAKYUAQNIQ-19-mit qaritauyaligivia kangiqhidjutait: www.gov.nu.ca/health/information/covid-19-novel-coronavirus

Mihingnautit

Inuit aanniarutilgit QALAKYUAQNIQ-19-mik ilaani ikittunik ilittuqhitiqayuktut ilaanittauq ilittuqhitiitpaktut. Ilihimalimaittungnaqhiyutit piqariaqharnik mihingnaqtunik QALAGYUARNIQ-19 mik aadjikkiingungmata qalaqtunut fluuqaqtunutluunniit. Mihingnautit mihingnaqhiniagungnaqhiyut ubluni 14 atuguiqqata talvamiit aanniagutiqaliqtuni QALAGYUARNIQ-19 mik. Hamna hivituqpiaktumun aanniarutauvakhimayut aanniarut.

Mihingnautit hapkuangnguyut:

- Kidjaktuq
- qalakhuqtuq
- aniqhaaqtariami ayuqhavyaqtuq
- nimuuniaqtuq tamainni puvainni ikayuqtauyumaplunilu aniqhaaqtariami

Ahiagullu, munaqhihimaguvit aktuqhihimaguvilluunniit inungmik havautituqtuq QALAKYUAQNIQ-19-mut taimaaluunniit aanniarutiqaqturiyaukpat QALAKYUAQNIQ-19-mik **TAIMAILIUQTUGHAUYUT:**

- Malittiaqlugit maliktaghatit ilvit iklumiuqatillu talvanngat Inuit Aanniaqtuliqiyiat nunallaarniluunniit munaqhivianit.
- Inmiinnaq-avalingarniq:
  - Aihimalutin munarilugitlu takudjutitit QALAQTUQYUARNIQ-19 tiguq.
  - Takuttailugit Inuit.
  - Aadlanut atuqtailugit niryutit, aluutit kapugautit, imaaluunniit allarutit.
  - Uaqattainnarlugit algaktit.
  - Apigilugu ilannat ilatluunniit niuviriamiingnik niqiqharniq, imaaluunniit niuvaaviit naliangnik
  - Inuilrumiillutit kihimi naammagiyaugumi Inuit Aanniaqtuliqiyianit.

Aanniagaliruvit, taimaa nutaamik ingattalirumiluunniit qalaktuqtat, kitjaumaguvit, aniqhaagamilu ayuqharuvit, inuilrumiittughayutit iniqiklugu taamna *Inmingnut Amirnautinut Qauyihautit Hanalrutik.*

Taimaalu, puiguqtailihimalugit hapkua:

- Halumattiaqlugit halumaqulugit algait. Uaqattaqlugit algait irmiunmut immarmunlu. Ayuqnaqqat, atuqluhi alganngut halummaqtirutinik.
- Aniqhaattiarniqmut qalaktuqtailuhi pittiarahimanahuaqluhi. Matulugu qaniit qalakturaangat tagiuqlutilluunniit ikuhiqnut.
- Ungahiattigiingnahuaqluhi ayuqnaitpat. Ungahiaktigiikluhi 2 meters-nik inungnit iklumiuqatiginngitkuffi.

Kapuutit

Aghuuqhaqlugit QALAKYUAQNIQ-19-mut kapuutit. Talvani [Ilihaiyip Ihuaqutigaqvia](#), nalvaaqhiniagtutit titiranngulaaqtunik taapkuatut nivinngaqtagehat naunaitkutat, naunaitkutat, ahiniklu pivighanik ilittuqhithagait aghuuqhautighallu inungnut kapittiqhiqyaamik.

Aghuurnaqtuq kihimi ilitariyaami, kihimi, inuqarniaqtuq kapittirumangittunik ilangilu kapittiqtaulaittunik QALAKYUAQNIQ-19mut.

Ivjarutit

Kiinaqnik ivyaqutiqariamik ihumaliuqtauvangniaqtuq CPHO-nit. Kihimi, taaffuma CPHO-nguyum atuqtailiquhuraluaqhuniuk kiinaqnut ivyarutit, Havakviat Ilihaqtuliyiyit angiqtauhimayunut pulaaqtinut ivyarutiqaquihimayut kapittiqhimaitkumik aippaanik kapuutunik ilihaqvingmiitillugit ihumagiplugit maliktaghait hapkunani.

Aanniaqtuliyiyit ivyarutiginnigait ihuaqtauqpiqaqtuq ihuaqtumik

atuqtaugumik. Matuiqhimayaami ivyarutik qingarnit qanirnilluuniit amirnavautavaktuq ilingnut ahinullu aanniarutilingnut aniqhaaqtarniqmut hunaqutainik hangulukaaqtunik hangutitaqtailinnaittuqlu QALAKYUAQNIQ-19-mit. Uaqlugit algakkit atuqluguluuniit algangnut halummaqtirutik ihuaqharungni ivyarutit, iliurarungni ivyarutik, taimaalu/uniit ungavaqtirungni ivyarutik.

Ivyarutit atuqyaunngittut ilaugumik ulapqiyunut hulilukaaqhutik niriplotikluuniit. Ahiagut ikkuaqtuutit hapkunani malrungni titiraqhimayut hapkunani titiqqanit. Takulugu *Ilihaqvingnit niripkaiyut aulapkaqtitait, Ulapqiyut ilihaqviit*, ahiniklu *Ahiit ulapqivighait hulilukaaqviit (ilihaiplutik, ilihaqnaqhitinnagu ilihaqtaaqtuniklu ayuiqhaviit)*.

Kinakiaq atuqniaqhimayuq ivyarutimik atuqnaitkaluaqhutik kamahuktitauyughaunngittuq.

Ilihaqtut nutaqqat ukiulgit 5-nik angayughiillu ivyarutituqtugait ilihaqvingnit kihimi ivyarutituqnaitpat. Ivyarutituqnaitpat, ilihaqviit ilihimayugait taimaa ivyarutituqnaittughaq piyumayaukpat ilaupkaivaalliriamik hulilukaaqtunik ilihaqvingnit ilihariaqtailiyuniklu ayuqhautiqaqnaittumik.

Ihumagilugit hapkua:

- Nutaraq/inulrammiq iniqhilaariaghainik huliqyauhimayumik malittiarighainiklu pitquyauhimayunik, ihumaliuqtauniaqtut aallatqiikkut piqutikkut (taapkuatut, ukiungit, pittiaruhia, timiinut ayuqnaittunik, pimmaqluutunik, qauhittiarniq, ahiittuniklu atuqtauyunik).
- Nukaqhitqiyat nutaqqat nutaqqalluuniit/inulrammiillu pimmaqluutiqaqtut ivyarutaitkaluaqlutik, ivyarutiqaqinnaqlutikluuniit ihuaqtumik atuqhugu amirnavittukkullu upluummaat ikayuqtiittumik, niritillutiklu tamuaplutiklu (taimaatut,

ayuqhautiqalaaqtut havauhirnut ivyarutituriamik, himmiqhiyaamik, ahivaiyaamiklu ivyarutimik).

- Ilihaqhilaaqlutiklu ivyarutik himmiqtauyughaukpat halumairumi ayuqhautaugumiluuniit aniqhaaqtariamik.
- Naunaittiaqhimayughaq ilihaqtunut, ukiungit ihumagiplugit, qanuq, qakulugu [ihuaqtukkut aturiamik](#) hanattiaqhimayunik [naammagittiaqtarnik](#) ivyarutimik
- Ilihaqtut ivyarutitugtut puiguqtailiyauyughat, ukiungit ihumagiplugit, aktuqtailiqulugit ivyarutait maliqulugillu uaquiyut algangnik ungahiaquiyuniklu.
- Ilihaqviit ilittuqhitittiaqtughat havauhiqnik ivyarutit atuqyaunngitkumik ilihaqtunut (taapkuatut, niritillutik/niuqaqtillutik).
- Ilihaqviit ilittuqhitittiaqtughat havauhiqnik taimaa [tutquumattiaqlugit](#) ivyarutit atuqtaunngitkumik. Taapkuatut, nivinnaqtailugu ivyarutit hiutingnit tapluillu ataanunnaqtailugu. Tutquumalugit ivyarutit halumayumi alilayumi kalikumiluuniit puukattaqmi atitqigahuarungni kihimi.
- Ivyarutit himmiqtauyughat kinitkumik halumairumikluuniit. Ilihaqviit tuniyauhmayut iqqakuqtaqtunik aanniaqviunngittunit ivyarutitik atuqtaghait ilihaqtut.
- Angayuqqaat munaqtiillu puiguqtailiqulugit ihuaqtumik atuqtittiyaamik halummaqhiyaamiklu ivyarutitik. Angayuqqaat nutarainik tunihiyughat atauhiugaluamik (kihimi naammatqiyauyuq malruugumik pingahuugumiklu) halumayunik paniumayuniklu ivyarutitik nutaqqamingnut himmiqtaghait halumairumigik kinitkumiklu ivyarutit.
- Ivyarutik amirnaqhilaqtuq ihumagiyaahimaittumik (taimaatut, timingnut aanniutiluni ulapqivingnut naktihimagumi), talvuuna ihuaqtukkut atuqtauyughat.
- Ilihaqviit havaktiit munariyaghait, ilittuqhitilugit, kitukiat inukluguhuktut kamahuktittiyullu ivyarutitunngitkumik. Ilihaqtut kamahuktittiyaghaunngittut ivyarutitumik (ivyarutitunngitkumiklu). Taimaa pitquhiqarumik inukluguhungniqmik kamahuktittiniqmikluuniit ahinik ihumaplutik taapkuatut aallatqiingniinik angutaunqumit/arnaunqumit, uviniqatigiit, pilaaqtaigullu.

Aghuurnaqtuq tuhaqtittiyaamik aghuurnaqniinik Inuit ihumaliugainik ilittuqhitiyaamiklu atuqtittiyaamiklu inuuniallattiyunut kamahuktittiyunullu maligaghaliuqhimayut. Kinakiaq atuqniaqhimayuq ivyarutimik atuqnaikaluahutik kamahuktitauyughaunngittuq. Ihivriuglugit *DEA-vit Inuuqatigiitsiarniq Maligaghaliuqhimayuq* ikayuutighanut havaaghanut amirnaiqpaalliriamik inighaita ilihaqtut ilihaqtillu.

Naunaittariamik ihuaqtukkut atuqpauhiinik ivyarutit, pulaaqlugu www.canada.ca/en/public-health/services/diseases/2019-novel-coronavirus-infection/prevention-risks/about-non-medical-masks-face-coverings.html#a3.

Pulaaqtut ilihavqingnut

Ilihavqianit ukiuq 2021-22-mi, ilihavqiit irinigiyaqhait ilihavqtut ilihavqingnilu havaktiit amirnaiqhimanahuaqlugit ikighinahuaqlugillu hangutitaqtut QALAKYUAQNIQ-19-mit.

Inuit tamangniklu ihariagiyaunngittut pulaaqtit, taapkualu angayuqqaat munaqtillu, ilihavqingnut itiquyaunngittut ilihavnaqtillugu ukiuq kihimi

naunaiqhitiyahimagumik maliktaghanit. Ilihavqiit tuhavqtittihimayaghaat aghuurnaqaaniit hapkua amirnavutinut ihuavqhautit tamangnut ihuavqutavakkami ilihavqtunut ilihavqingnit.

Naunaitkutata huli pulaaqtinut ilihavqingnut takuinnarialgit titiraqhimagayunit talvani
Amirnavutinik Ihuavqhaviyut Ilihavqtunut Ilihavqtinullu.

Kiuhiyut QALAKYUAQNIQ-19-mut ilihavqingnit

Tamangnik ilihavqiit parnaviyautighaliuqtughat parnavihimalutik ilittuqhitiyaamik kitukianik inungnik aanniangayunik taimaalu/uniit aanniarutiqarahugiyayunik QALAKYUAQNIQ-19-mik ilihavqingnit ilaugumikluuniit ilihavqingnit-ihumaliuqtahimagayut hulilukaaqtaghanut.

Avaliingaqtitaviyut Iglunangani

Ilihavqighaani ukiuq atulihavnaqtillugu, havaktiit ilittuqhitiyughat inuilruqmik ilihavqingnit talvani kinakiaq aanniangayug aktuqhinahugiyaugumilu QALAKYUAQNIQ-19-mik navuqttaghaat agyaqtautinnagit aimaviinut. Ilihimaluhi taimaa hapkua ayuqhautigilaaqtaat innum.

Ikayurahuaqlugit naklikkutakkut tamatkiumavutullu taimaa timiinut ihumainullu ihariagiyaainik ikayuvtauyayamik utavqitillugit.

Aanniarut Kiuvtjutit Atuvtakhat

Ilihavqiit tuniyahimagayut taapkuninnga Aanniangayunut Kiuvtjutit Qiuvttinnuit. Naamayunik kiuvtjutinik qiuvttinnuit hailiyahimagayughat taimaa tamangnik havaktit kiuhiyaamik amirnavittumik ilitturiyahimagayunik aanniarutinik. Qiuvttinnuarnit ilulgit aanniaqtuliyiunngittut-ivyarutainik, algaak, algangnut halummaqtruritit, halummaqtrutiniklu allarutinik. Ihariattiguffi ahinik qiuvttinnuanik, ilihavqingnit titiraqtia titiraqulugu taamna
EDUOHS@gov.nu.ca.

Aanniangayut(q) Inuit

Inuk aanniangatjitektumi **QALAKYUAQNIQ-19-mik** illitturiyauhimagumiluuniit Inuit **Aanniaqtuliyianit taimaatut Inuk ihivriuqtauyuuq (PUI) aanniangagamik paqitauhimakpalluuniit** qakugukiaq ilihaqvingniitillugit ilihaqvingnilluuniit hulilukaaqtunit, ilihaqvingnit havaktut taimailuqtughat:

- Inuk tuniyauhimagayughaq ivyarutimik atihaklugu qilamiuqlutik atunngitkumik ivyarutimik. Atuqlugit iluliita Aanniangayunut Kiutjutit Qiuqutinnuit tuniyauhimagayut Havakvianit Ilihaqtuliyiyit.
  - Ilihaqviit ahinik ivyarutiqaqtughat hailiyauhimagayunik tuniyauyughat aanniangayunut inungnut inmingnik ivyarutaitkumik.
  - Ivyarutit **ILIURAQTAGHAUNNGITTUT** kinamutkiaq kiuhilaitkumik, hulilaitkumik, inmingnikluuniit ahivailaitkumik ivyarutiinik ikayuqtauhimaittumik.
- Inuilrumiipkaqlugu inuk talvaniipkaqlugit inuilrumi ikluaqmi/inighami angilrautjautinnagu kihimi amirnaittumik, inuklugiyauhimagayut kamahuktitauhimagayut.
  - Ikluuq iniriqhimagayughaq aanniarutinut kiutjutinik ayuqnaittumik tiguyaulaaqtumik ilihaqtumit. Hapkuat ilaujun:
    - Igittaaqtat matukhat
    - Algangnut Uakhit
    - Kakkiutighanik qalaktunik ihumalutik
    - Iqqakuqvighamik halumayumik iluvrualiqhugu amirnaittumik igittiyaamik atuqhimayunik hunakunik.
- Ihumagilugit munaqhiyut ihariagiyait ihumagiplugu innum ihariagiyait taapkualu/uniit ukiungit.
- Ihumagilugit ihariagiyaita innum pimmaqluutiqaqtuq, taimaatut utaqqiqatiqaqlutik ikayuqtighait kitunut ihariagiyainut. Iliqahiutilugit hapkua hanaplutik Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutainut Parnaiyautit (ISSP) taamnaluuniit Inmingnut Irininaqtunut Kiutjutinut Parnaiyautit (PERP).
- Havaktiit amirnaiqhimanahuaqlugit aktuqtailinahuaqhugu aanniangayuuq inuk ayuqnaipat (taimaatut, hivikinnahuaqlugu atauttimiivigiyat ikluaqmit unghiarahuaqluhilu).
- Havaktiit ilihamagilugit qanuriliuriaghainik ikluaqmiiqatiginiarungnik qanuqlu munariamik aanniangayuuq inuk, taapkuatut:
  - Atuqluhi nutaanik iqqakuqtaqtunik ivyarutinik talvanngat Aanniangayunut Kiutjutit Qiuqutinnuangat.
  - Halumanahuaqlugit algakkit atuqluhilu iqqakuqtaqtunik algaangnik talvanngat Aanniangayunut Kiutjutit Qiuqutinnuag.
  - Ungahiarahuaqluhi talvani ilihaqtut angayughiit ukiuqarumik ikayuqtiillunngitkumiklu hanguyaamik talvunga aanniangayunut kiutjutit inighaanut/inuilrumiitvighaat ikluaqmut.
- Taamna aanniangayuuq uaqtiqulugu algangnik kakkiutighallu atuqlugit utaqqitillugit aiyauyaamik/anipkaqtitauyaamik.

- Kakkiutighaqaqlutik aanniingayut ivyarutitulaittut taimaa qalaktunut hailihimayaamik. Iqqakuvingmut igittiaqlugu kakkiut algakit halummaqtirutimut halummaqlugit qalaktuqtaaraangat tagiuqtaaraangallu.
- Tuhaqtittilugit angayuqqaat munaqtiillu aanniarutilingnik kiuhiyaamik havauhiinik, angilravingnullu tuyuqtillugit naunaitkutut Inuit Aanniaqtuliyianit. Parnaiyautinik titiraqluhi angayuqqaallu ilihalihaaqtillutik ukiumi ilittuqhitiuyughaq qanuq angayuqqaat hivayaqtaulaaghainik irininaqtuqaqqat taapkuatut aktuqhiyut QALAKYUAQNIQ-19-mik ilittuqhitiqarumiklu aanniingayumik.

Aannialaqilirungnaqhiyun

Inuk **ilitturiyauhimagumi Inuit Aanniaqtuliyianik aanniingayutut taimaaluuniit *Inuk ihivriuqtauyutut (PUI) aanniingagamik paqitauhimagumikluuniit*** qakugukiaq quyaginnaq ilihaqvingnit ilihaqtut hulilukaaqvianilluuniit, ilihaqviit havaktiit taimailiuqtughat:

- Qilamiuqlutik ahivaqlugit ilihaqtut havaktilluuniit aanniingatjittut QALAKYUAQNIQ-19-mit ilihaqtaghainit inuilrumunngautilugit ikluaqmut/inighamut.
- Qilamiuqlutik hivayaqlugu ilihaqvium titiraqtia, naunaiqhitalugit taimaa ilihaqtuq inuilrumiittuq ikluarmi, atuqtittilugit aanniingayunut kiutjutit qiuqutinnuit maliqulugillu havauhiqnik, ilittuqhaqlugit ihariagiyait ahiagut ikayuqtighait ilihaqtum.
- Qilamiuqlutik hivayaqlugu nunallaarnit aanniaqtuliyiyit munaqhiviat ilittuqhitiqulugit qanuriliuqtagharnik huliyaagharniklu tuhaqtittiyaamik angayuqqaanut munaqtiinnulluuniit aighirahuaqtuq ilihaqtumik.
- Aanniingatjittuq inuk algangnik halummaqtirutinik atuqtittilugu, kakkiutighanik, ivyarutiniklu. Kinakiaq hulilukaaqatigiyaat aanniingayut atuqtughaqlu PPE-nik taimaalu/uniit maliklugit pitquhimayaita nunallaarnit aanniaqtuliyiyit havakviat.
  - Ilihaqviit tuniyauhimagumit taapkuninnga Aanniingayunut Kiutjutit Qiuqutinnuit. Amigaittut qiuqutinnuit hailihimagumit taimaa havaktiit kiuhiyaamik amirnaittumik ilitturiyauhimagumit aanniarutinik. Qiuqutinnuarnit ilulgit aanniaqtuliyiyunngittut-ivyarutinik, algaak, algangnut halummaqtirutit, halummaqtirutiniklu allarutinik.
  - Aghuuqluhi taimaa algakkit halumayughat puiguqtailuqulugillu Inuit aktuqtailinahuaqlugit kiinait algait halummaqtaaqhimaittumik.

Qalakyuarnaq-19-mik ilittuqhitalik

Aanniarutiqaliquat QALAKYUAQNIQ-19-mit qalagjuarnirmik naunaiqtaukpat iliharvingni:

- Inuit Aanniaqtuliyiyit havaqatiginahuaqtait Havakviat Ilihaqtuliyiyit ilihaqvingnilu hivuliqtiit taimaa tamangnik Inuit amirnaqtut ilitturiyauhimagumit huliyaaghainiklu tuhaqtitalutik naahuriyaghainiklu.
- Inuit Aanniaqtuliyiyit havaktit unniutjinaqtut qanuq ikayuriagharnik inungnik paqittinahuaqtunik, qanuqlu kiuhiyaamik ahiittunik atuqtauyunik ilihaqvingnit.
- Naunaiqhitalugit angayuqqaat munaqtiillu maliktaghanik Inuit Aanniaqtuliyiyit havaktiinit. Atuqlugu taamna tuhaqtittiyit ikayuqtiit iliqahiutihimagumit talvani [Ilihaiyip Ihuaqtuqtaqvia](#) maliktaghat kitunik naunaitkutut irinigiyauyughat ilittuqhitiyaulutiklu angayuqqaanut munaqtiinnullu.

- Taapkua AViktuqhimayuni Ilihaqtuliyiyit Katimayit (DEA) taapkualuuniit Commission scolaire francophone du Nunavut (CSFN) tuhaqtittilutik iharianaqtunik naunaitkutanik tuniyauhimagut Havakvianit Aanniaqtuliyiyit nunallaarnit naalautikkuurutainit.

Amirnautinik ihuaqhaiyut ilihaqtunut ilihaqtinullu

Halummaaqtigattarlugit atuqtauqattarniit
Tamangnik ukiulgit

- Ilihaqtut, havaktiit, ilaitalu naunaiqhimalugit tajja Inuit aanniaqtuliyiyit pitquyahimayunik, qanuqlu maliguminaqhivaktut ilihaqvingnit.
- Tuhaqtittiaqlugit ilihaqtut huuq qanuqlu maliktaghariyait inmingnut aanniaqtailiniqmut havauhiqnik (taapkuatut, unghiaqtigiiklutik, ivyarutituglutik, algakkit halummaqhimialugit, kiinnat aktuqtaililugu, qalaktunullu kakkiutighanik).
- Angiqtauhimataaqtut Kavamatkunnit Nunavunmi naunaitkutut ukiulingnut naammaktunik, iniqhilaariaghainut, taiguaruhiinut, uqauhirnullu atuqtaulluaquyanik puiguqtailiquplugit Inuit halumanahuaqulugit algait qalaktunullu kakkiutighaqaqlutik.
- Atuqhutik ukiulingnut-ihuaqtunik ayuiqhautjitinik hanalrutiniklu, ayuiqhaqlugit nutaqqat inulrammiillu huuq, qanuq, qakugulu halummaqtiriamik algakkit matulugu qalakturaangavit tagiuraangavillu.
- Atuqtittilluhi naunaitkutanik algangnik halummaqhvighanik taimaalu algangnut halummaqhitit hailiyauhimalutik tamangnit ikluangnit ilihaqvingnit.
- Atuqtittivallialutik algangnik halummaqtirutinik/halummaqhvighanik (taimaatut, algangnik halummaqhitiqarlutik takunnaqtuni nayugaqnit taapkuatut anniviit ukkutjat/anniviit haniani nirivingnilu) Ayuqnaittumik atuqtitaulutik ikayuqtaulutikluuniit iharianaqqat.
- Naamayunik hunaqtuqarlutik hailihimayunik aghuuqhaqlugit algangnik halumaqulugit qalaktuqunullu halummaqtiaqulugit iqmiutitut, taanngalingmik-algangnut halummaqtirutinik (60%-mikluuniit taanngaqaqtughaq), alilayunik allarutinik, kakkiutinik, aktuqnaittullu iqqakurvingnik.
- Puiguqtailiquplugit ilihaqtut iqhulaaqtailiquplugit ilihaqvingnit (taapkuatut, atuqlugit “iklumiutatit nipiit” taimaaluuniit “kuinginnaittumik havakviqaqtittilugit”) avatiqariamik nipiquqtihinnaittumik aktuqhinnaittumiklu unghiaqtumik tuhaannaittumik ahinik.

Nukaqhitqiyait nutaqqat

- Puiguqtailiquplugit nutaqqat aktuqhittailiquplugit inungnik ulapqiuyaniklu hunaniklu uqummiqtailiquplugit.
- Ikayuqtiqaqlutik/munaqtiqaqlutik nutaqqat algaktingnik halummaqhvigaangamik.
- Ahiagut munaqtiqaqtughaugumik ikayuqtiilliumiklu taimaa nukaqhiit nutaqqat malittiarimik inmingnut aanniaqtailiniqmut havauhiqnik, atuqlugit Ilihaqtut ilihaqtut ikayuqtiit (SSA), Iniqnirit, ahiillu talvaniittut ilihaqvingnit havaktit.
- Atuqtittivallialugit alianaqutut havauhighat malittiarimik (taapkuatut, titirauyaqhutik ivitaanullu titirauyaqhutik, ulapqiuyanik, akirautinik, qanuqlu).

Angayughiit nutaqqat inulrammiillu

- Ilihaqvingnit ilihaitjutinik taapkuninngalu/uniit ilihavqianut puqtuniinut havaaghanik ihuaqtunik atuqtittilugit taimaa ilihagtut maliguattiarimik havauhiqnik (taimaatut, nivinngaqtaghanik naunaitkutanik akirautinik, naittunik qunngialiuqhutik illittuqhitighat Inuit tuhaqtittiviigut).

Tamaita sikuurvikmi havaktunut

- Maliklugit maliktauyughat algangnik halumapkainiq. Uaqataaqlugit algat irmiunmut uunavjaktumik imarmik 20 secondsmik qalakhuruigaiguvit tagjuruiraguvilluuniit. Algangnut halummaqtirutinik atuqluhi iqmiutaitpat imaitpallu.
- Maliklugit maliktauyughat qalaktunut halumaniq. Qalaktuqluhi tagiuqluhilu ikuhiqnut kakkiutighamulluuniit. Algakkit uaqlugit kinguani, malighugit algangnut halumanahuaqniq.
- Post signage about algangnun halumaniq, anirnirmut idjuhikhaq, aallallu aanniarnaittumik inuuhikhat maliktaujarialiit iliharviinni iliharvingnillu. Hapkua naunaitkutut takughauyut talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#).
- Ilihaqtut algangmingnik aktuqhiquittaililugit kiinaqmingnik ahiillu kiinainit qanirnillu.
- Puiguqtailiqulugit aghuuqhaqlugillu ilihagtut ilihaiyillu aimayaamik aanniagagumik. Allihagtutuniutyakhait angayuqaatik munaqtigiyatiklu quviahugungnairumik aanniagalirumik tamarmik upalungaiyautikhaliurlutik aihimalutik iliharvingmin.
- Uqautilugit ilihagtut havaktilluaanniaqtailinahuarlutik nirivaglutiklu niqigiktunik niqinik, iqaiyaqhimaarlutik, hinittiaqpaklutiklu unnaguiqhirlutiklu.
- Uqautivaglugit ilihagtut, havaktit, nunaqatigiillu hivuuranaittut aanniaqtailinikut imaalu hapkuat maliktaujariaqaqtut ikayuutauniaqtut aanniaqtailitikhangit.
- Angayuqqaat munaqtiillu naunaiqhithimalugit atuqhugit tuhaqtittiyit ikayuqtiit talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#).

Amirnaittumik ikayuqtiuyut inuilrumi ilihaiyunik

2021-22-mi ilihavqianit ukiumi, ilaani Inuit katimaqatigiillu ilauvangniat Inuit Aanniaqtuliqiyiat ihivriuhqiyunit taimaaluuniit inuilrumiiquyauniat. Ilihaqviit tuhaqvigihimayaghait ilihavqamingnullu ikayuqlugit ilihavqtut. Naunaittariamik qanuq ikayuriamik unghavqatqumit ilihavniqmik takuinnarialgit talvani *Ayuiqhaviyut Katimaqatigiitqingniqmik: Ikayuutit Nunavunmi Ilihavqingnut 2021-22-mi.*

Ilihaqviit ukiungat atulihavqatillugu, ilihavqviit parnaviyaiyughat qanuq amirnaittumik ikayuriamik unghavqatqumit ilihaviyut umiktauhimagumi ilihavqviit. Itiqittivangniat ilihavqinik ilihavqingnut katitiriamik ilihavqutighanik aturiamikluuniit ilihavqutighanik ikayuqhimmavqahugu ilihavqut ayuiqhavitilluni, malittiaqhugit amirnavutinut ihavqahutinik havavhiqnik. Atan'ngujavq tikkuavqtauhimavqurluuniit pijariaavqavqut ilihavqingmik igluqaanik ihivriuhqivavqtukhat takuurilutiklu ubluq tavavq imavalu ikavqurlugit havavqtit ilihavqutlu pijariaavqarumik.

Ilihaqviit ilihavqutighanik qaritavvannguaniklu tuniqhailavqatut ikayuutighavqit unghavqatqumit ilihavqut. Naunavqtutat qanuq amirnaittumik tuniqhaviavvamik naunavqtutanik takuinnarialgit tuklingni titiravvanit. Naunaittariamik Edsby-mi, qaritavvavqkut ilihavqvivyuvq tunngavivyuvq tavpkuav Havavqvavq Ilihavqutuliyiyit ilivraqhimavvavqit ikayuutighavqit unghavqatqumit ilihavqutinik, takulugu *Edsby FAQ* talvani [Ilihavvipy Ihavqutiqavqvavq](#).

Tunivqhaiyut katitirivyullu ayuiqhavqutighanik qaritavvannguaniklu

Tavmanqnik ilihavqviit parnavihimavvughat tuniqhaviavvamik ayuiqhavqutighanik ilihavqutinut, tavpkuavqut ilihavqutighanik tavpkuninngalu/uniit qaritavvannguanik, ikayuutighavqit unghavqatqumit ilihavqutinik.

Havpkuvavq maliktaghat maliklugit tuniqhaviavvavqmut katitirivniqmullu:

- Tavmanqnik ilavvuyut, ilihavqatillu, ilihavqut, avqayuvqqaat/munavqtit PPE-nik avqutqhimavvughat, ivyarutingniklu (avqutqingnavqatut avghuvvavqtauvavqtut, iqquavqutavqatut avvanniaqtuliyiyiunngittut ivyarutavqit). Ilihavqtit tuniqhaviyut ilihavqutighanik iqquavqutavqutinik avqavqutqutughat. Inuit ivyarutavqitkumik, ilihavqvik tunihivyughat iqquavqutavqutumik avvanniaqtuliyiyiunngittut ivyarutavqinik. Tavmanqnik ilihavqviit tuniyavvuhimavvuyut avvanniaqtuliyiyiunngittut ivyarutavqinik avqigavqitunik avqivqutvanganit talvavvngat BluMetric Havavqvianillu Ilihavqutuliyiyit Avvanniaqtuliyiyiit, Amirnavvinniqmut Irinavqutinullu Parnavihimavvavqmut havavqvavqit. Havavqvavqit Ilihavqutuliyiyit tuniqhaviavvavqnavqnavqatut ivyarutinik ikayuqlugit ilihavqviit parnavihimavvavvamik avvanniarutik hangutavqiqqat.
- Titiravqalugu tavvanna *Inmingnut Amirnavutinik Qavvuyihavqit Havnavrutik* tuniqhavitinnatik ilihavqutighanik qaritavvannguaniklu. Kinavqavq ilittuvqhitilik avvannivavqayutut ilavvuyughavvavvngittuvq tuniqhaviyunut.
- Avqavqkut halumvavqtitavqatqavqut. Avqavvngnut halumvavqhivavqarlutik avvavqnavvavqmut avqutavvuyughavq inunngnut tavvavq tuniqhaviyunut ilavvuyut.

- Ikpatiqaqlutik hilataani ilihaqvium, hila nakuukpat. Ikpatiqaqtuqhaq taimaa Inuit ungahiaqtigiigiamik (2 meters-nik), tamangni iluani hilaamilu.
- Aighiqtuqhaugumik iluanit ilihaqvium hilalungmut, ukkuiqhimalugit ukkuat taimaa aktuqhittailiyaamik aktuqtaulluayuktunik. Qilamiuqlutik ukkuaqlugit ikulayuqarniqqat ukkuangit tuniqhaitaarumik.
- Naunaitkutanik atuqluhi ungahiaqtigiigiamik (2 meters-nik) ikayuqlutik atauhiqmut ingilravighainik.
- Aktuqtaililugit qaangit hunavaluit, ikpatillu. Halummaqlugit qaangi tamaat tuniqhaitillugit.
- Tuniqhaitaaraangat, atuqlutik imaliqhimayumik halummaqtirutimik (1 qallut qakuqhitimik, 50-nik qallutinin imaqmik) qaanganut, ikpatinit. Halummaqtirutighaq qaanganiillaqlugu 1 minute-mik allaqtinnagu. Ikpatik amirnaittumunngaqlugu kinguani atuqtauyughaq.
- Parnaihimaluhi hivunighamut taimaa angayuqqaat munaqtillu amigaitqiyamik nutaqalgit ilihaqvingnit aighigumaaqtaait ilihaitjutighait qaritauyannguillu nutaqqamingnut atauttikkut.
- Angayuqqaat atiliqhimayughat annitjinarumik qaritauyannguanik. Havakvighainik iniqhimalutik amirnaittumik iniqhiyaamik. Talvani atauhiqmik titirautiqaqtuqhat tamangnut angayuqqaanut/munaqtinut. Atuqtaaraangat, titirautik qiuqutumunngaqtughaq iqqakuvinnuamulluuniit halummaqtauyughat, nutaaqlu titirautik hailihimalugu tukliqmut inungmut. Havakvium taimaaqvianit, titirautik halummaqtiqtauyughat allarutituqhutik imaliqhimayumikluuniit halummaqtirutimik. Atuqluhi PPE-nik halummaqhigaangat.
- Nutaqqat ilihariaffaarumik, utiqtitaghait qaritauyannguat. Atuqlugu titiraqvik atiliqlugu taimaa tamangnik qaritauyannguit utiqtitauyaamik ihivriuqtauyughaklu paqitauyaamik.
- Upluqhiutikkut havakvighaqaqlutik nayugaghaaniklu angayuqqaat/munaqtit aighiqvighaat utiqtitivighaallu ilihaitjutinik inuilrumiinnahuariamik. Tuhaqtittillugit hapkua angayuqqaallu/munaqtillu uqautilugillu havauhiqnik, taimaalu atuqhutik ivyarutinik, ungahiaqhimanahuaqlutik, nutaqqamingniklu aimapkaqhugit tuniqhaitillugit.

Ilihaqtut amirnatqiyayuyut aanniarutiryuanut

Amihut nutaqqat inulrammillu aanniarutnmit qanuridjutiqaqtut hivuranaittumik iliharvikhaqaqtukhat, tunihilutik ihuaqtunik qayangbnaitkutikhat qanuriliurutikhanginnik atuqtakhainnik (halummaqtiqpiarlugit halumaqtiqtukhat, anirnirmut idjuhikhaq, algangnun halumaniq).

Kihimi, pitquyauhimagut tapkuat angayuqqaat munaqtiuyullu uqautiyakhait nutaqqamik aanniaqtailinikkut munaqtingit ihuaqtumik ihumaliurutikhanik aturlugit inungmut pidjutiqaqtunik. Hamna ihuaqpiaktuq nutaqqanut naunaiqtauhaaqtunut aanniarutiqaqtunik. Ihumaaluutiqarumik ilihaqtunik amirnatqiyayuyunik aanniarutiryuanut qanurininganiklu, aghuuqlugit aanniaqtuliyiyinik takuyaqtuqulugit.

Ihariagiyaukpat:

- Ahiagut havauhighaliuqlutik nakuuyunik ilihaitjutighaliuriamik (ayunaitpat) taimaa nutaqqat/inulrammiit kinguvaqtittailiyaamik ilihaqtamingnik ilaupkainahuaqhugit.
- Ikayurahuaqlugit nutaqqat/inulrammiit atuqtitaugattanngittut alruyaqtuqtunik qaritauyannguanik qaritauyakkuurutiniklu taimaalu, ayunaitpat, ihumagilugit atuqtaghait Havakviat Ilihaqtuliyiyit qaritauyannguanig qaritauyakkuurutilu qaritauyakkut ilihaqpagamik taapkuatut Edsby.
- Aghuuqlugit pulaaquyahimayut amiriyaghat aanniarutiryuanik qanurininganiiniklu, taapkuatut Iniqirrit, aktuqhittailiyaamik ilihaqvingnit, ayunaitpat.
- Puiguqtailiqulugit angayuqqaat/munaqtit naunaiqhitiyaamik unipkaaqtigilugillu aanniaqtuliyiyinut havaktinut taimaa iklumiuqatiqaqtuq ilihaqtumik amirnatqiyaupluni aanniarutiryuanut.

Ilihaqtut aanniarutilgit, timitigut, ayuiqhainikkut, taimaalu/uniit pittiaruhiinut ayuqhautilgit Utirvikhat iiharvingmut ayuqhautauniaqtut nutaqqat inulramiillu aanniaqtut, timimikkut, pivallianikkullu, imaalu/imaaluuniit iidjuhirikkut ayuqhautiqaqtut, imaali ilagiiktut. Angayuqqaat munaqtiuyullu ihumaliuqtaaqut ihuaqhaiffaarlutik takuuqhirvikhanik munaqhitkunik imaalu iliharviup atan'nguyait utirvikhanik iliharvingmut qauyihailutik.

Ilihaqviit ilihaqtunik ikayuqtighaqaqtittiniaqtut ayuiqhayaamik, ilihaqtuniklu ikayuutunik ilihaqtunut kinguani Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutitut Parnaiyautait, malighugit unghaiaqtigiingniqmut pitquyahimayut.

Katimavighainik angayuqqaallu iniriqhilitik hivayautikkut ayurnaitpat. Ayurnaqqat, maliklugit maliktaghat Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutitut Parnaiyautainit taapkualu Inmingnut Irininaqtunut Kiutjutinut Parnaiyautinik pulaaqtigiighutik katimavighainik hapkuat kinguani.

Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutitut Parnaiyautit (ISSP) taapkualu Inmingnut Irininaqtunut Kiutjutinut Parnaiyautit (PERP) Ilaani pulaaqtigiighutik katimagaangamik ikayuutitqiyauvaktuq ilihaqtunut ilikkuuqtunik ihariagiyaqaqtunik. Hapkua titiraqhimayut ikayurahuaqhugit ilihaqviit pulaaqtigiighutik katimayughanik hanayaamik Ilikkuuqtut Ilihaqtut Ikayuutitut Parnaiyautinik Inmingnut Irininaqtunut Kiutjutinut Parnaiyautiniklu.

Parnaiyaigaangamik pulaaqtigiighutik katimavighainik, ilihaqviit taimailuqtughat:

- Maliklugit tamangnik Inuit Aanniaqtuliyiyit maliqhimayait, ivyarutituriamiklu ihumaliuqhimayaatut CPHO-nguyum.
- Taapkualu *Inmingnut Amirnautinut Qauyihautik* atuqtauvagiaghainik. Inuk kinakiaq ilittuqhitiqarumi aanniarutimik ilauyughaunngittut katimayunut itiqtailiyughauplutik ilihaqvingmut. Aanniarutit naammaghivyakpat, katimavighaat aallannguqtiriinnarialik.
- Algangnut halummaqtirutinik atuqluhi itiraangaffi anitiraangaffilu ilihaqvingmit Algangnik halummaqtiquviit itiqtarvingnunngaqlugit anitiqvingnullu ukkuaqnit algangnullu halummaqtirutiqarlutik ikpatimit.

- Aghuuqlutik qayagilutik qalaktuqulugit (qalaktuqulugit tagiuqulugillu ikuhirnut).
- Naunaitkutaqaqlutik titiraqhimayunik tamangnik katimaqatauyut.
- Ungahiaqtigiipkaqlutik tamaat iklumiuqatigiinngittut ayuqnaitpat.
- Havaktiit angayuqqaallu munaqtilluuniit kapittiqhimaittut huli aippaanik kapuutunik ivyarutituqtughat ilihaqvingni katimatillutik katimaraaqtillutik, taamna CPHO-nguyuuq ivyarutituqunngitkaluaqhuni inuqarniqmi. Iliharviit tuhaqtitijukhat hapkuninga hivuagut imaalu hailipkaijukhat igittaaqtunik ivjarutikhanik.

Aulapkainirmut upalungaijautikhat

- Hulipkaivikhainik: Maliqattiaqtaujukhanik hulipkaivikhainik piliuqtaujukhat naunaittumik ihuaqtumiklu inikhaqarnaqtumik. Parnaiyaivaktughat utaqqiviqarlutik katimaviit akunnngani katimapkaiittaililutik kinguvaqtittailiyaamilu angayuqqaat/ilihaqtut katimavighat ahinik angayuqqaallu/ilihaqtullu.
- Aulapkaidjutikhanut aktuutaujut/atuqtauqattaqtut amihunit: Katimaviqaqtughat havakluarnaitkumi taimaaluuniit tamangnik ilihaqtut angilrauhimagumik, hulilukaaqtailinahuaqhutik ilihaqtullu. Uqauhiqaqlutik taimaa angayuqqaat/ilihaqtut talvaniiraqhimaittumik hivuani kinguanilu. Itihainnaqtughat anihainnaqlutiklu, talvani ilihaqvingmiighaaqhimaittumik.
- Humi: Ilihaqvium ulapqivia nakuuyuuq nayugaghatut taimaa iniquqtuyuuq unghiaqtigiigiamik. Havauhighat hanayaulaaqqata ikighiyaamik ikpingnautinik hulilukaaqtailiyaamiklu ilihaqtinik ilihaqvingnit, inighaqtiaqtughaqlu, makpiraaqaqvingnut ahinikluuniit angiyumik ilihaqvingmik atuinnarialik.
- Katimaqatigiit anginiit: Inighaqaqniq iharianaqtuq amirnaittumik parnaiyaiyaamik. Ilihimaluhi taimaa parnaiyaiyut katimayut Ilikkuuqtunik ILihaqtunik ikayuutighainik parnaiyainiqmut ilauvaktut ilihaqtit, atannguyat, ilinniarvimmi inuusiliriji, Ilihaqtut Ikayuqtiit Ilihaqtit, ayuiqhainiqmulluuniit ikayuqtiit. PERP –nut ilaulaaqtut ilihaqtit, Ilihaqtut Ikayuqtiit Ilihaqtit, ilihaqvingni hivuliqtiit, nunallaarnilu aanniaqtuliyiyit.
- Angajuqqaq/munaqtia: Atauhiqmik angayuqqaqtaqtughaq/munaqtiqaqtughaq kihimi inighaqaqqat, aipaa angayuqqaq/munaqti itiinnarialik ilittuqhitiyaugumi nutaraq.

Iniqnirit Ilihaqvingnit

Iniqnirit annirnaqtumik ayuiqhaiviqatitvaktut ilihaqtunik. Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut huli aghuuqhaqpakut Iniqniqariamik ilihaqvingnit, QALAKYUAQNIQ-19-mut maliktaghat malighugit tamaat. Hapkuat ilaujun:

- Malittiaqhugu taamna *Inmingnut Amirnautinik Qauyihautit Hanalrutik*. Kinakiaq aannianguyuuq itiqtailiyauniaqtuq ilihaqvingnut.
- Ivyarutituqlutik ihumaliugaitut CPHO-nguyum.
- Algangnik halummaqtiqlutik itiraangat anitiraangallu ilihaqvingnit.
- Naunaitkutanik titiraqhimalutik humunngaqtumi upluqhiutikkut ilihaqtunut ilauhimaguyuuq Iniqniq.

- Havauhiqattiaqhutik, ihumagiplugit amirnaunit, unipkaaqhugit amirnaqpiaqtut QALAKYUAQNIQ-19-mit amiriyaghanut inungnut talvani iliaqtuqaqqat iliaqvingmi inuilrumiittughamik.
- Ihumagilugit taimaa iliaqvingnit amihunilluuniit iliaqvingnit iliaqtunik QALAKYUAQNIQ-19-mut inuilrumiittuqaqqat, iliaqtit havauhiqattiaqtughat amiqhilutik ihumagilugillu amirnaqpiaqtut QALAKYUAQNIQ-19-mit amiriyaghat Inuit.
- Itiqtailiplugit Iniqnirit talvunga iliaqvingnut ahinulluuniit iliaqvingnut iliaqtuqaqtumik talvanngat iliaqvingnit inuilrumiilvighaat aanniaqtum iniqqat kihimi.
- Iniqnirit kapittiqhimaittut aippaanik kapuutinik ivyarutituqtughat iliaqvingni pulaaqhutik. Iitturihimayaghait tuniqhihimalutiklu taimaa amirnatqiyauyuq qalakyuarnaqmik ihumagiplugu kapittiqhimayaita.
- Aulahimaittumik unghiaqlutik 2 meters-mik iliaqtunit iliaqtinillu tamaat.

Angayuqqaat-iliaqtit katimaviit (PTC)

Angayuqqaat-iliaqtit katimaviit hivayautikkut katimayughat, ayuqnaitpait, taimaa iliaqtut iliaqtillu amirnaqhimayaamik aktuqtaunimik nunallaarmiunit. Angayuqqaat-iliaqtit katimaviit katimatquyauyut iliaqvingnit ihumagiyaghait hapkua kinguani amirnaunit inuqhautit:

- Tuhaqtittilugit taimaa iharianaqtuq malittiariami taamna Inmingnut Amirnaunit Qauyihautitut Hanalrutik. Kinaliqaak mihingnautiqarumik aanniangannimun upautijukhaungittut itiqtitaulimaittut.
- Tuhaqtittiluhi naahuriyauyunik taimaa kinakiaq itiqtiqtuq iliaqvingnut algangnik halummaqtuqtughaq qalaktuqlutiklu tagiuqlutiklu ikuhinut iliaqvingniitillutik.
- Katimavighainik iniqhimaluhi ikpatiqaqululuuniit unghiaqtiqigutik iliaqtit angayuqqaallu.
- Atauttimut ingilravighaqlutik itiqvighaanit ulapqivingmut katimaviinullu, anitiqviqaqlutiklu ahini.
- Atauhiinnaqmik angayuqqaamik munaqtimikluuniit iliaqtumut katimaqatiqaqtughat, ayuqnaitpat.
- Angayuqqaat munaqtiillu iliaqtullu algangnik uaqhiyughat qilamiuqlutik itirumik iliaqvingnut. Ayuqnaqqat, tamangnik Inuit algangnut halummaqhittuqtughat itiqtiraangamik anitiraangamiklu.
- Hunavaluit qaangit, taapkuatut ikpatit qaangit, halummiqtuqtuuyughat atuqtaugaangamik.
- Titiraqhimalugit pulaaqtit, humunngaqtumi upluqhiutikkut, iliahiyillu katimaqatigiyait atiunik titiraqhutik.
- Ilihaqvingnik atuqnirumik, algangnut halummaqtiruit atuqtauyughat itiraangat anitiraangallu iliaqvingnit.
- Ilihaqviit angiyaaqtughat unghiaqtiqigiamik tamangnik ilauyut.
- Taamna CPHO-nguyuuq ivyarutiqinngitkaluaqluni inuqarniqmiittaami, iliaqvingni katimaplutik, iliaqtit angayuqqaallu munaqtiilluuniit kapittiqhimaittut aippaanik **IVYARUTITUQTUGHAT** katimatillutik. Iliharviit tuhaqtitjukhat hapkuninga hivuagut imaalu hailipkaijukhat igittaqtunik ivjarutikhanik.

Ilihalihaaqtunut kangiqhidjutikhait

Nukaqhiit ilihaqviit Ilihalihaaqtunik ilittuqhitiivaktut ukiuq tamaat iqhuhuiqpaalliriamik ilittuqhariamiklu nutaat ilihaliqtut nutaanut ilihaqvighanut ilihaqtighanullu. Ilihaqviit taimailiuqtughat:

- Atuqlugu taamna *Inmingnut Amirnautinut Qauyihautinut Hanalrutik*. Kinakiaq aanniangagumi ilauyughaunngittut itiqtailiyauyughallu ilihaqvingnut. Mihingnautairumik, ihuaqhaittaaqtut upautivikhamingnik.
- Tamangnik angayuqqaat munaqtilluuniit nutaqqallu malittiaqulugit algangnut halummaqtiquihimayut. Algangnik uaqtiriamik ayuqnaqqat, algangnut halummaqtirutinik atuqluhi itiqtiraangat anitiraangallu.
- Aghuuqluhi ihumagittiaqulugit ahiit (taimaatut, qalaktuqulugit tagiuqulugillu ikuhiqnut.)
- Titirarlugit tamaita upautijut atiit.
- Naunairlugit inungmit un'ngahiktilaqaqtukhat akkungangni tamaita upautihimajut tamaat talvaniidjutimingni.
- Ilihaqvingni katimatilluhi, ilihaqtit angayuqqaallu munaqtiillu kapittiqhimaittut aippaanik **IVYARUTITUQTUGHAT** katimatillugit, taamna CPHO-nguyuq ivyarutituquinngitkaluaqhuni inuqarniqmiitillutik. Iliharviit tuhaqtitijukhat hapkuninga hivuagut imaalu hailipkaijukhat igittaaqtunik ivjarutikhanik.

Aulapkainirmut upalungaijautikhait

- Hulipkaivikhainik: Maliqattiaqtaujukhanik hulipkaivikhainik piliuqtaujukhat naunaittumik ihuaqtumiklu inikhaqarnaqtumik. Hulipkaivikhainik ikaarnikhainik ihumaliuqtukhat halummaqtittiarnaqtumik.
- Aulapkaidjutikhanut aktuutaujut/atuqtauqattaqtut amihunit: Ilihalihaaqtut ilittuqhitiivighaat havangnaiqtillugu katimapakiyughat taimaaluuniit tamangnik ilihaqtit angilrauhimaliqqata taimaa hulilukaaqatigiingnaittumik ahiniklu ilihaqtunik.
- Humi: Ulapqiviit nayugatqittiaqtut inighaqarami unghiaqtiigiigiamik tamaat. Ilihalihaaqtut ilihaqviit atuqtaunginnarialgit inighaqarami unghiaqtiigiigiamik.
- Ilaujut: Iltarihimaplutik taimaa ilittuqhitiyunut ilauvaktut ilihaqtit, atannguyaq, ilinniarvimmi inuusiliriji, ilihaqtit ikayuqtiit ilihaqtit, ayuiqhahiyilluuniit ikayuqtit, unghiaqtiigiigiamik amirnaittumut parnaiyaqhimayughaq. Ikiglinahuaruitikhanut halummaqhiit havaktit, atauhiq Angajuqqaq imaaluuniitmunaqtia nutaraq atauri upautivikhani ihuaqtuq. Ilihaqviit inighaqarumik unghiaqtiigiigiamik, katimaqatigiigni tallimaulaaqtut (5) nutaqqat angayuqqaangallu/munaqtiillu.
- Angayuqqaq uvaluuniin munaqti: Atauhiq Angajuqqaq imaaluuniit munaqtia pipkaqtaulajutitirlutik kangiqhipkaidjutikhanut atauhirmik nutaqqamiklu. Iklumiuaqtigiiktut malrungnik ilittuqhitiyayunik ilauyuqarumik, tamangnik nutaqqat angayuqqaqaqtughaq/munaqtiqaqtughaq.

- Niqit: Niqittianik tamuaghaqarumik, ilikkut puuqhimayughaq niqhiuqtaulutik ilaayunut, inmingnik pukughimaittumik.

Ahiit angiqtauhimayut pulaaqtighat (ikluqpanut/maliktaghanut/aanniaqtuliyiyit ihivriuhiyit)

Aghuurnaqtuq taimaa ikayuutit iharianaqtut inuuhiqattiarniqmut ilihaqtinut ilihaqtunullu aulahimmaaqtuqhat, havagiamiklu QALAKYUAQNIQ-19 ilihaqvingnunngaqtailiplugu. Taimaa ikluqpangnik ihivriuhiplutik pulaaqhutik. Havakviuyumi Ilihaqtuliyinikut havaqatigihimayait aallat timiqutit havauhighaliuqhutik taimaa hapkua timiqutit malittiarumik ilihaqvium maliktaghainik.

Iharianaqtuq ilihavium hivuliqtiit ikayuutiqariamik havaktinut ilihaqtunullu kiguhiqiniqmut, inuuhiqattiarniqmut, uqautjiyiqarniqmut, ilihavut ikayuutainut, Inuit Aanniaqtuliyiyit/Nunallaarni Aanniaqtuliyiyit Kivgaqtiit, Palihimallu. Ahiagullu, ilihavium ihivriuqtauhimayughat Havakvianit Ikulayuliyiyit Qaptiriyilluanganit, WSCC-kunnit, Avatinillu Aanniaqtailiniqmit.

Hapkua katimaqatigiit ikayurahuaangamik ihivriuqlugulu ilihavium, taimailiugtughauyut:

- Hivayaqlugu ilihavium hivuanit pulaaqvighanik iniriiqhiyaamik.
- Malittiaqlugu taamna Inmingnut Amirnavutitut Qauyihavutitut Hanalrutik. Kinakiaq aanniangayug itiqtitaulaittuq ilihavium.
- Maliklugit ivyarutituyut ihumaliugaitut CPHO-nguyug.
- Algangnik halummaqtiqulugit itiqniarumik anitirumiklu ilihavium. Algangnut halummaqtiqutitut hailiyahimalutik tamangni ilihavium.
- Iltuqtituyut upluqhiut humungariaghaanik ilihaviumyaallu taimaa ilihavium naunaitkutaqariamik pulaaqvium.

Ilihavium amihuniluuniit ilihavium ilihaviumqata QALAKYUAQNIQ-19-mit inuulrumiipkaqtatuyumik, havaktit taimailiugtughauyut:

- Itiqtituyut ikayuqtit ihivriuhiyillu ilihavium ilihaviumqatuyumik inuulrumiipkaqtatuyumik QALAKYUAQNIQ-19-mit kihimi inuulrumiitvighaat innum iniqtaugumi.
- Ikayuqtit ihivriuhiyillu kapittiqhimaittut aippaanik ivyarutituyughat ilihaviummiitlugit pulaaqhutik ilihavium. Hapkua Inuit ilittuqhaqtaghait tuniqhihimalutiklu amirnaqpaalliqnianik hangutitariamik kapittiqhimainnamik.
- Ungahiaqpaklutik 2 meters-nik ilihavium havaktinillu tamaat.

Kiguhiqiyit aulapimattiarniqkaqtitait

Havakviuyumi Ilihaqtuliyinikut havaqatigivagait CPHO-nguyug Kiguhiqiyillu Ikayuutainik ikayuutighaliuriamik kigutiqattiarniqmik ilihavium iharianaungmat ilihavium. Hapkua

ikayuutikkut kiguhiqivangniat ilihaqtunik Puqtuniinut 7-mut uluriahuktailiplugit immaktailiplugillu qanikkut nutaqqat kigutiqaatiquplugit. Hapkua havaaghat atiliqhimayunik titiraqhimayughaq angayuqqaallu/munaqtiillu ittughaunngittut kiguhiqiyautillugu. Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut tuniqhihimmaaqpagait Nunavunmi Kiguhiqiyit Ikayuutait.

Havakviat Ilihaqtuliqiyit Aanniaqtuliqiyillu katihimaliqtut amirinnaiqmut havauhigaliuriamik kiguhiqiyinut taimaa ilihaqviit amirinnaiqmut havauhirnik malittiariamik.

Ihumaqattiarniqmut inuuhiqattiarniqmut ikayuutit Ilihaqviit uqautjiyiqaqpangniat inuuhiqattiarniqmullu ikayuutinik ihumagihimaittugu ikpingnautait QALAKYUAQNIQ-19 ilihaqvingnut. Ilihaqviit ilihaqtunik ikayuqtighaqaqtitaghait pulaaqtaghainik inuuhiqattiarniqmut ikayuqtiqariamik iharianaraangat. Ilihaqtut ayuiqhaqhimmaarahuat inmingnik-aulapkainiqmik aulattiariamik aallanguqtunut ilihaqvingnit inuilrumiittumi ilihaqtunik ayuqnaitpat. Takulugu taamna *UTIKTILUGU Ihuaqutiqaqvia Nunavumi Ilihaqviit talvani* [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#) naunaittariamik ihumaqattiarniqmut ikayuqtinik ilihaqvingnit.

Takulugu taamna [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#) ahiagut ikayuqtighanik ihumaqattiarniqmut, uqautjiyiniklu inuuhiqattiarniqmullu ayuiqhaqvighanik ilihaqtinut.

Tuhaqtittiniqmut ikayuutit

Tuhaqtittigiingniq havaktillu, ilihaqtut, ilaitalu aghurnaqtuq QALAKYUAQNIQ-19-mut amirnautainik ihuaqhaiyaamik hangutitarnirumilu munaqhiyaamik. Talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#), takuniaqtatit tuhaqtittiniqmut ikayuqtighat ikkuagtighat qanuq ilihaqvingnit nuatqatigiit atatahimayaamik qalakyuarnaqtillugu. Inuit Aanniaqtuliqiyia taamnalu Havakviat CPHO-nguyuuq naunaiqhitivangniat ilihaqvingnut, ilihaqviillu aallanguqtiriyughat ilittuqhilitutiklu ihuaqtunik naunaitkutanik havaktiinut, ilihaqtunut, ilainut, ilaayunullu iharianaqqat.

Amirnautinik ihuaqhaitjutinut havauhighat ilihaqvingnit

Halummaqtiqpiaktakhait aktuqtauqattaqtut imaalu halumaqhiyit maliktakhait Ilihaqviit halummaqtirutinik tuniyauniaqtut.

Halumaqhihimaqlutik halumaqhinikkut atugakhatigut halumaqhiyit havaakhainik tuniyauhimagut iliharvingnun. Halummaqtiqvinghainit halummaqtiqpaktut halummaqhittiaqhutik tamangnik quiyaqtuqvingnik, haqittaqhugit natiit, halummattiaqhugit ikpatit qaangit, imaiyaqhugit iqqakuviit upluq tamaat, ahiillu havaaghariyaayut.

Aalallu ilaliutihimagut halumaqtirnirmun havaktauyut halumaqhiyiinin havaktiinit ihumagiplugit halumaqhinirmun alaqtirlugillu kahagaqtaunginaqtut qaangit, kitulli pidjutaayut hiamitiqtailinirmun aanniarutit. Ilihaqvingnit hivuliqtiit aajikkutaliuqhimayumik qunngiaghamik Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut *QALAKYUAQNIQ-19-mut Maliktaghat Halummaqhittiarniqmullu Ilihaitjutinik* tuniyauhimagut. Qunngiaghanit naunaiqhivitauq ilihaqvingni havaktinik qanuq halummaqhittiarimik QALAKYUAQNIQ-19-mik, PPE-nut, ahiniklu ilihaqvingni aulapkaqtitaayunit havauhittialluanik.

Atan'nguyat ihuaqhainiaqtut halumaqtiqtakhainnik naunaitkutikhanik halumaqhiyit takuuqattaqtakhainnik imaalu maliklugit halumaqtiqpaktamingnut imaalu aallaniklu halummaqtiktauyukhanik. Takulugu taamna [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#) tamatkiumayumik titiraqhimagumik halummaqhiyit maliktaghaita.

Iliharviup havaktiit tamarmik havakpaktakhait munariyakhailu halumaqhiyit munariyakhait halumaqtiqpaklugillu iliharviinni igluangit. Iliharviup havaktiit munariniaqtait halumanahuarlugit inmik havagvingmingnik halumaaqtirlugit, ikpatauyait, qaritauyaqarviktiklu, hivayautit, aallallu nanminitik hunavalluit. Iliharviup havaktiit munariyakhait atuqtaulluaqpaktut nayuugatik havaktit ikhivaviit halumayakhainnik imaalu hunavalluit utiqtitauvaktukhat inigiyainnut inuup atuuruiragumigit. Iliharviup havaktiit munariyakhait algangnun halumaqhitit ihivriuraigumikik atuqtauqattaqtut inikhhait aktuqtauqattaqtullu hunavalluit tamayalluunniit. Ilihaqviit algangnut halummaqhitiqaqtughat tamangnik ikluarnit ilihaqvingnit, taapkualu algangnik halummaqhivingnik tamangnik itiqtiqviinit anitiqviinilu.

NAUNAITKUTI: Halumaitun hanirangit halumaqtitaullaqtukhat hivulirmik halumaqtirutingnik imarmiklu halumaqtirlugulu aturlutin bleachqaqtumik imarmik halumartirutmik allanikluuniit halumartirutingnik. **Bleach avuuktukhaungitut allanik halumaqtirutikhanik.** Kahaktaunginaqtun qanganiiitun halumaqtitauyukhat malruiqtukhutik ubluq atauhirmi tautumanagumik. (Takulugu taamna *Halummaqhittiarniqmut halummaqhiyiplu maliktaghait* talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#).)

Ilihaqatait ighivavighaillu

Katimaqatigiighanik ihumaliuqtauhimayuq avugiiktaiiplugit ilihaqtut havaktiillu taimaa nutaraq havaktiluuniit qalalirumi QALAKYUAQNIQ-19-mik, amirnaiqpaalliriamik

hangutarniqmut. Katimaqatigiiktunit ihuaqtumik qilamiuqtumiklu paqittinariqpaktut. Pitqujauhijajuq, pittaqqat, iliaqtun katimajukhat iliharvigijamingni. Iitariyauhijayuq taimatut katimapkainiq atuqtauyanginnik nukaqhiit iliharviinni. Kihimi, katimaqatigiiktailiyughat ihuilutaulaaqtumik upluq tamaat iliaqvighainut aallanguqtiriluniluuniit iliaqtaghanik ayuiqhaqvighaniklu hailiyauhijayuq iliaqtunut. Imaaluttauq, ubluq tamaat iliharviup hulipkaiviit naunaitkutikhait nutqaqtitauyakhaittut ikitqiyaniq katimapkainahuarumik.

Ilihaqvingnik parnaiyaiyut ihumagiyaghait taapkua ikighilaarahuaqhimalugit hulikukaaqviit Inuit katimaqatigiiginngitailu unghiaqtiigahuaqlutik hulilukaaqtiigaaqat. **Aghuurnaqtuq naunaiqhimaamik taimaa hapkua maliktaghat aallanguqtirilaqtut kapittiqhimayut amigaiqpallialaaqtut nunallaarnit.**

Maliktaghat ihumagiplugit ukiungit nunallaallu naunaiqhitiyauniaqut nunallaarnit Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut Aanniaqtuliqiyiat, Amirnaqtunik Irininaqtunullu Parnaihimaniqmut havakviat naunaiqhitiyaugumik CPHO-mit.

Tamaita iliharviit

- Amigaiqpallaarumik nutaat/qalaktullu taimaaluuniit hangutitaqpiarumi QALAKYUAQNIQ-19 nunallaarnit, ihumaliuqluhi aallanguqtiriyaamik ayuiqhaqvighanik nutqaqhimaniillu taapkua katimaqatigiiktunut ihuilutaugumik.
  - Ilittuqhaqlugit inighat iliaqvighatut, nunainnaqmut-aullauyaqaalliqlutik ilihainahuaqlutik, hilaamilu ayuiqhaqvighanik.
  - Ikighilugit avugiiktut-katimaqatigiingnit ayuiqhaqvighat taapkuatut puqtuniigut taiguallaghayut ihumagiplugit iliaqvilluanganilu iliaqatigiiktut QALAKYUAQNIQ-19-mik aanniaqtuqanngitpat.
  - Ihumagiplugit Inuit atauhiqmi inighami, aghuurnaqtuq ihumagiyaamik qanurittumik hulilukaaqtut, aktiniata inighaat, qaffiuyut Inuit (ukiungilu), ihariagiyaillu pilaaqtaillu unghiaqtiigiamik.
  - Tamatkiumayumi, inugiatqiyaugumi mikitqiyami ikluaqmi, kayumiktumik hangutitalaaqtut aanniarutinik qalakyuarnaqlu takunnaittut katiqhulaaqtut anurimi.
- Ungahiaqpaalliqlugit ikpatiit. Ungahiaqpaalliqlugit ikpatiit iniquqtuhiyaamik akunngani iliaqtut.
- Tamangnik iliaqviit ikluat malrunngnik (2) meters-nik unghiaqtiigiklutik hivunngani iliaqvium taimaa iliaqtit unghiaqhimayaamik tamaat amigaiqyuummipata nutaat/qalaktullu QALAKYUAQNIQ-19-mik nunallaarnit.
- Aghuuqhaqlugit havauhilluat taimaa unghiaqtiigiamik, taimaatut himmiqtuqhugit atituuqtut taapkuatut qunmut algangmigut pattautiyut, algangmigut tikluutinnguaqtut, iqtijutyullu taapkuninnga ilganaittutut uqauhikkut atituuqtutut.

- Ikighimanahuaqlugit munarilugilluuniit hangutaqtut Inuit katimavilluanganik taapkuatut pihukviit, itiqtarviit, tuqhungni (taapkuatut, itiqtiqviianit anitiqviianilu maliktaghaqaqlutik).
  - Natiqmi tikkuqaqhiyunik naunaitkutaqaqlutik naahuriyaayunik ingilravingnit ihumagiplugit kiinaqnullu qanilrukpallaaqnaittumik.
  - Ayuqnaitpat, nirukittuni pihukvingnit akunnganiluuniit hunaqutit, aturahuaqluhi atauhinnaqmut ingilrayumik hanguvighanik taimaa minguliqhiplutik naunaitkuhiqtuqhugilluuniit natiq.
- Takunnaqtunik naunaitkutaqaqlutik taimaa ungahiaqtiigiigiamik (taapkuatut GN-kut angiqhimayainik naunaitkutut, natiqmi tikkuarutit).
- Iluani **KATIMAYUGHAUNNGITTUT**. Kihimi, nunallaarnit hangutaqtut qauyihaqtaugumik, ukiungilu nunallaarniklu-ihumaplutik kapittiqhimayut, CPHO-nguyuuq angiqhilaqaqtuq hilamiipkailuni katimavighanit. Ilihaqviit naunaiqhitiyauniaqtut upluq tamaat aulapkaiyunit HHavakviuyumi Ilihaqtuliqinikut Aanniaqtuliqiyianit, Amirnaqtunik Irininaqtunullu Parnaihimaniqmut havakvianik amigaitqiyianik katimapkaivalirumik.
- Ilihaqvingni niripkaiyunit amigaittughaunngittut katimaqatigiiktut.
  - Ilihaqvingni ikluarni ilihaiyut ilihaitjutitqiyuuq.
  - Ihumagilugit taapkua nutqallakvighait upluqhiutikkut (tamangnut ilihaqtunut ilihaitinullu), upluummaat ikighinahuaqhugit Inuit atauttimiittut nayugaqmi.
- Ikighilaarahuaqlugit atuqtitauyut makpiraaqaqvingnik ahiniklu katimavilluarnik.
- Kuinginnaiqaallirahuaqlugu ilihaiqviit, katimavilluanguit, pihukvingnilu taimaa Inuit tuhaatjutigiigiamik ungahiaqtiigiighutik (taimaatut, qamillugu nipiqqughiluguluuniit atuqtuuyat) taimaa nipiqquqtuyumik uqaqtailiyaamik.

Nuqaqhiit iliharviit (K-6)

- Ighivavighanik iniriiqhimalutik.
  - Ayuqnaitpat, ighivautait iniriiqhimayughat taimaa tautuutihimaittumik aktuutittailinahuariamik.
  - Titiraqhimalugit ilihaiqtut ahinunngaqtayariaqaqqat ilihaiqvingnit upluaniklu aallannuqhimayut. Ilihaqvik amihulluuniit ilihaiqvuyut ilihaiqtuqarumik QALAKYUAQNIQ-19-mik inuilrumiipkaqtitayumik, havaktiit aallannuqtiqtailyaghait ighivaviit inuilrumiitillugu, taimaa paqittinahuariamik.
- Aghuuqhaqlugit nutaqqat ilikkuuqtumik quiyaqturahuariamik iharianaqqat katimaqatigiiktumik quiyaqtuqtailiplugit, munaqtauhimalutik.
- Ulapqitillutik ulapqiyuanik, ungahiaqtiigiiktughat ayuqnaitpat.
- Nutaqqat ungahiaqtiigiipkaqlugit amigaitkumik katimaqatigiiktut hulilukaaqtut (taapkuatut, taiguaqnaqhigumi/katimaqatigiingnaqtumi).
- Ihumaluhi taimaa amigaitkumik katimaqatigiiktut hulilukaaqvighait aniipkaqlugit inighaitpat hilaqqiumakpallu.
- Takulugu *Ilihaqtut qimakvighait aighiqvighaillu* kinguani hapkunani titiqqanit.

Akulliit Angajukhiit Iliharviit

- Ighivavighainut iniqhimalugit taimaa ikayuqtiuyaamik paqittinahuaqtunut.
- Ighivavighaqaqtittailugit taimaa ilihaqtut tautuutihimalutik.
  - Titiraqhimalugit ilihaqtut ahinunngaqtayariaqaqqat ilihaqvingnit upluaniklu aallannguqhimayut. Ilihaqvik amihulluuniit ilihaqviuyut ilihaqtuqarumik QALAKYUAQNIQ-19-mit inuilrumiittughamik, havaktiit aallannguqtiriyughaunngittuq ighivaviinik inuilrumiipkaqtautillugu, paqittinahuaqtut ikayurahuariamik.
- Ihumagilugit taapkua ilihaqtit ingilrapkailugit ilihaqvinghainut, taimaa ilihaqtut hangupkaqhimaittumik ilihaqvinghainut aallanut upluummaat tamaat.
- Ikighilaaqhimalugit titiraqhimalugillu inighait atuqtauyuktut katimavilluarnik ihumagiplugu ungahiaqtigiingniq (tahamanitut, makpiraaqaqviit, qaritauyaqaqviit, niriviit, tutqumaviit/aannuraaqtuqviit, qanuqlu).

Ungahiaqtigiiktut ilihaqvianilu inighait

Ilihaqvingni, aghurnaqtuq naatkutigiiktittaami amirnaqniit QALAKYUAQNIQ-19-mit ihuilutauyunit umighimapkaiyunik ilihaqvingnik. Ilkpatiit inikhait uvani iliharviinni pidjutiqarniaqtut aktilanganit imaalu inugiangningit igluarmi. Ilihaqviit ihumaliuttiaqtughat ihumagittiaqlugit atuqtaunnirumi ilihaqvingnit. Ilihaqviit ihumagiyaghait ahiittut ihumaliurutit ilihaqviinit ihumagiplugu aktinia ilihaqviat, qaffiuyaaghaigullu ilihaqtut talvani ilihaqvianit puqtunianiluuniit, ahiniklu ayuiqhaqvinghanik inighanik ilihaqvingnit. Havakviat Aanniaqtuliqiyit Inuit Aanniaqtuliqiyiit havaqatigiingit havaqatigiingniaqtut hivuliqtiillu ilihaqviit ayuiqhaqpaalliriamik ilihaqtut ihivriuqlugillu ihumaaluutauyut kitunikiaq ilihaqvingnit ihariagiyainik.

Ungahiaqtigiiktut ilitturinnaqtuq, amirnaqpiiaqtumi ihuaqhaitjutait malittiaqtughauyut, talvani ingattauyuq ivyarutituqnaittumi munaqhittiarnaittumi, tahamanitut nirivingnit niripkaitillugillu, ulapqitillutik, hilaamilu.

Tamangnik ilihaqviit inighaqaqtughat 2 meters-nik hivuani tamangnik ilihaqviit. Hamna inighauyuq taimaa ilihaqtit ungahiaqtigiigiamik ilihaitillutik ilihaqtunik. Taimaa inighaqariamik ilihaqtut anitiriamik ilihaqvingmik nimniurnaittumik.

Tamangnik ikpatit ungahiaqtigiiktughat iliurattiaqhimalutik taimaa inighaqaattiriamik ilihaqvingnit ilihaqtunut. Tamangnik ilihaqtut ighivavighait pihimaraaqaqtaghait. Aallannguqtihimayut ilihaqvingnit ighivavingnut titiraqhimayughat ighivaviit naunaitkutait annirnaqmata paqittiyaamik aanniarutinik. Titiraqhimaittut aallannguqtihimayut ighivavighainut ihuilutaulaaqtut inungnut paqittittiyaamik aanniarutinik. Amigaiqpallialirumik aanniangayut QALAKYUAQNIQ-19-mik nunallaarmi, ihumaliuqluhi ikighilaariamik ayuiqhaqviit avugiiktitpaktunik katimaqatigiingnik, taapkuatut ilihaqvilluangit taiguqaqtigiiktullu.

Ilihaqvingnit aulapkaihimmaariami iharianaqtuq ikighilaarahuariamik hangutitaqtauyut ilihaqvingnit tamaat. Ilihaqviit hivuliqtiit munariyaghait ilihaqvilluat maliguattiarighainik ungahiaqtigiigiahainiklu ighivaviillu ungahiaqtigiipkaqlugit.

Ilihaqvingnit niripkaiyut niriviillu

CPHO-nguyuuq Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut aghuuqhutik aulapkaiquivaktut niripkaiyunik ilihaqvingnit nakuruttirahuaqhugit aanniaqtailiniqmut inuuhiqattiarniqmullu. Ahiagut taapkua amirnaqtunik ihuaqhaitjutighat titiraqhimayut hapkunani titiqqani, ihumagiyauyughat ahiitut niqiliqiyunit nirivingnilu taimaa niqighaqaqtittiyaamik ilihaqtunik.

Niripkaqtittiyut huli aulahimaittumik ihumagilluaqtaghaat ikighipkainahuanik hangutitaqtunik QALAKYUAQNIQ-19-mik. Ihumagilugu:

- Qanuq aulapkaqtitauyaaghait atauttikut malighugu taamna *Halummaqhattiarniqmut halummaqhiyillu maliktaghait* talvani [Ilihaiyip Ihuaqutiqaqvia](#).
- Agyaqaqlutik niqighanik ilihavianut.
- Ilihaqtut ilihaviinit ighivautanik aulapkailugit.
- Havauhiqattiaqtunik havaktinik niqighaliuqtittilutik agyaqtittilugillu niqighanik.
- Tuhaqtittiplutik aghuuqhaqhugillu niriqatigiiktughaunngittut niqighanik niuqagaqniklu.
- Ilihaqtut qarritjiquplugit nanminiinik atutqingnaqtunik imautinik.
- Ilikkuuqtumik puuqhimayunik niqighanik.
- Aghuuqhaqhugit atuqtittiplugillu maliktaghanik halumaniqmut, algangnik halummaqtitrutinik atuqhutik niritinnatik niritaarumiklu, qalaktuqhutiklu pittiaqhutik.

Ikighinahuariami hulilukaaqatigiiktut inungnit/katimaqatigiingnit taimaaluuniit hulilukaaqatigiiktittiyaamik unghaiaqtiighutik nirivingnit, ihumagilugit hapkua:

- Ikighilaarahuaqlugit Inuit nirivingniittut quyaginnaq tamaat.
- 2 meters-nik unghaiaqlutik ighivavighainit nirivingnit.
- Amigaiqpaalliqlugit naunaitkutat natiqmilu tikkuarutit nirivingni puiguqtailiquplugit ilhaqtut/ilihaviani unghaiaqtiigiigiamik atauttimullu ingilraviqaqlutik pihuktunut nirukittuni pihukvingni tunmiraqvingniluuniit.
- Amigaiqpaalliqlugit ayuqnaittut aturiamik algangnut halummaqhiivit talvani nirivingni, atauhiugaluaqmik halummaqhiivaqlutik itiqtarvingmi anitiqvingmilu.
- Ahiagut inighaqaqlutik ilihaviani nirivighaanik, taakuatut ilihaviani ikluarmi hilaamiluuniit (hila nakuukpat).
- Ikighilaarahuaqlugit ighivaviit nirivingnit (taimaatut, itiqtittaililutik inighanut, ahivailutik ighivautanik).
- Atuqtittilutik nirivingnik katimaqatigiingnit humunngaraangat upluqhiutikkut.
- Nutqaqtittilugit inikkut-atuinnarialgit hunaqtit (taapkuatut, niqighaqquktuyuni tikkuqaqtaghanik nirinahuaqtaililuhi, nirivigiyauyut niqighat/avughat/haviillu).
- Ikighilaarahuaqlugu aktuqhiyut niqighanik ilikkuuqtumik puuqhimalugit puuqhimaplugilluuniit takupkaqtitauhimayut.

Niriqatigiiktut imiqatigiighutiklu, imautailu niuqhiviinik atuqtut

- Halummaqhiivighaanit avatinik halummaqhattiarniq halummaqhiyullu, ingattauyuq quiyaqtuqvingnit, nirivingnit, talvaniluuniit niqighanik niqhiuqvingnit,

aktuqtauvallaayuktunilu hunaqutinit (taapkuatut, ukkutjat tiguqpiit naqittaqviillu, imautit imiqviit, uaqhiviit tiguqpiit.)

- Aghuuqhaqluhiuk taamna niriqatigiingniqmut niuqhiqatigiingniqmullu maligaghaliuqhimayut, taapkuninngalu niqighaqaqtittiyut payughutik nirivingnit.
- Ilihaqtut qarritjiqulugit immiqhimayunik imautinik ilihavvingnut imiqhimaittumik imiqvingmit milukautaanik. Atuqlugu imautim qaqhua, ayuqnaitpat, hangutitaqtailinahuariamik atuqpaktunik imiqvingnik kuviyaaqtunik.
- Malittiaqulugit ilihavqtut algangnik halumahimaqulugit aktuqhitinnatik atuqtaarumiuklu qaangit/hunaqutit aktuqhitinnatiklu kiinaqminik, hunaqutiniklu aktuqhivaktut kiinaqnik.

Ilihaqtut ikhuravikhait atkarvikhailu

Angayuqqaat parnaihimayughat hanianut atqaqtiraangat ilihavviliarutigaangat aigaangamiklu ilihavvingnullu itiqtitaulaittut, kihimi ahiittumik atuqnrumik iniriqhimagumiklu hivuanit.

Bus-kuurvikhait

Agyaqaqtunik aghaluutituqtunit amirnautilaaqtuq hangutittiyaamik QALAKYUAQNIQ-19-mik nutaqqanut/inulramminut ilihavqtinullu. Kihimi, Nunavunmiut atuinnaumayut passinik ilihavqtut ilihavviliarutiyaamik angilrautiyaamiklu amirnaittumik. Hangutitaqtailiyaami QALAKYUAQNIQ-19 passirnit, ilihavviit havaqatigiittiaqtaghariyait passituqtit amirnautinik ihuaqhaitjutitqaqlutik havauhiqnik parnaiyautinit iniriqhimayughanilu.

Ivjarutit

Tamaita Inuit akyauarmiit (ilihaqtut, akyauinuknik munariyit, akyauinuklu inuknik aqyuyit) maligiaqaqtut ivyarutiqariami aturiaqaqtunik nalunaiyaqtainik CPHO-guyup. Ivjarutit aturiaqaqata piquyainik CPHO-guyup, akyautinuk inuknik atuqtitiyut nakhaqtukhaugaluit qiyuqutinik igilaaqtunik ivyarutikhainik ilihavqtut puiguiyut halumaiqtitiyuluniit ivyarutimiknik.

Ukuniga nutauniquhanik Inuit Aniagitaagani hivunikhijutinik ivyarutinik, takuinarialik

<https://www.gov.nu.ca/health/information/nunavuts-path-mi>. **Ukua ihuaqhautit alagulaaqtut aalaguqniaqtulu kaplutit amigaiqpaliakmata nunagiyauyuni.** Ukiugit nunagiyauyumilu naunaitut maliruakhaq pipkagauniaqtuq nunagiyauyunit Havakviuyumit Ilihaqtuliqiyini Aaniaqtailinikut, Aaniqtailinikut Upaluknaqtuqaqalu Upalugaiqhimayaagani akhalut kauyipkagaukpata CPHO-mit.

Nanminik atugitaagani ihuaqhautit

Uqaqvigilugit havaktut, ilihavqtut, ilagiilu atuqniqatiaqnganik *Nanminik Aaniqtailijutimik Ilituqhaunmik Ihuaqunmik* ilituqhariagani ilihavqtut aaniaginiga anigiatinagu agilraminit ikhurariaqnganilu akyauinuk inuknik ublaami. Kinaliqaa aaniarutiqaqtuuyaaqtuq QALAKYUAQNIQ-19-mit manihimayuluniit QALAKYUAQNIQ-19-mi kitulikni 14-ni ubluni ikitqyauyugituq akyauinuk inuknik.

Uqatiaqlugu atuniatiaqnganiga nanminik aaniagitaagani ihuaqutinik (algait halumavaklutik ikitinagut, kahaktaililugu akuliaq, matuvaklugu qaniq qalakturagat) tamainut uhiqtunut.

Uqauhirilugit atuqniqatiaqnit ukua ihuaqhautit agayuqanut atuqlutilu atuqtakhanik ikigiaktinatit akyauunmut inuknik itqaipkariagani ilihaqtut.

Nivigaqlugit GN-kunit agiqtauhimayut nalunaipkutit akyauunmi inuknik algaknik uarutunik, ahiqpaniijutunik, ivyarutuniklu. Uqatiaqlugu atuqniqatiaqnit hivumuinak kigiahimayaagani atuqtaililutilu nipiquqtugitaaganiluniit. Manilugu tamainut ilihaqtunut algakni halumakhijut ikhuraqtilugit akyauunmut inuknik.

Uqaqvigilugit EDUOHS@gov.nu.ca -mi algakni halumaqhijutunik atuqtukhanik akayautini inuknik. Algaknik halumaqtirut aaniqnaikum iliyaujavut akyaut inuknik atuliriaqtinagu kuviiyuqagitagani.

Ikhivavikhat atautimiuqatiriilu

Ilihaqviit havaqatiriitariiaqatut akyautinik ikayuutunik atuqtitiyut nalunairiagani tikuaqtauyut ikhivavikhat tamaita ilihaqtut. Atuqnit tikuaqtauyut ikhivavikhat ikiklivaalirutauniaqtuq qafiuuniginik ilihaqtut aktuqtauyut hatqiuqtuqat QALAKYUAQNIQ-19-mit manimaniginik akyauunmi inuknik. Tikuaqtaunigit ikhivavikhat atulimagineqata, akhuut atuliquyauyuq tamaita uhitigtut aturiagani ivyarunmik ikhuraqtinagut uhitikhimaaqtilugilu akyauunmi inuknik.

Ayuqnaitpa, inuqaqtitaililugit hivuliik malruuk haniliriit ikhivavikhat tunuani akyautip inuknik akhaluhiqiyip inuqagitaagani atuinariagani 2-miitamik iniqariagani akungani akhaluhiqiyip ilihaqtulu.

Titiraqhimajukhat ikhuvautakhangit ihuaqhaqtaulutiklu munarijaujukhat aallanguqqata atan'ngujanit ikhivautakhanut titiqqani naunaiqtaulutik ublualu aallanguqtirnia titirarlugu.

Ukua ihuaqhautit alagulaqtut aalaguqniaqtulu kaplutit amigaiqpaliakmata nunagiyauyuni. Maliguakhat nalunaitiaqhimayut ukiugitigut nunagiyauyunik pipkagauniaqtut ukunanga nunagiyauyunit Havakviuyumit Ilihaqtuliginikut Aaniaqtailinimik, Aaniqtailinimik Upaluknaktuqatalu Upalugaiqhimayaagani atautimi itqaipkagaukpata CPHO-mit.

Akyaut inugiaknikhaa

Akayautit inugiakhiliqata inugiakhivalaqtaluniit, DEA-kut ilihaqviilu havaqatiriiktuukhaugaluit akyautinik inuknik ikayuutiqaqtunik atuqtitiyut atuliriagani kiguliriinik aulaqtiriaqnit ahiagurutinikluniit apqutini.

Halumaqtirihimaaqlutik

Halumaqtiqtauvaktukhat hhalumaqtiqtauvikhani ilihaqtut akhaluutaanik kivgaqtuijujunut. Hamna halumaqtirninut ilaujut tilariplugit natianik, imaijakhugit iqqakurviit ubluq tamaat, aallaniklu halumaqtiqtaujukhanik havaktaujukhanik.

Halumadjarikhijauvaktukhat pijariaqaqtut hakugiktumut halumaqtirlugit aktuqtauqattaqtut qangit, hiamitiqtailitikhnik aannialaqidjutit. Kahaktauqataqtut qaagit halumaktiqtakhaugalui atauhiiqlugit ubluani uvaluniit halumaituqaliniqata. Kahaktauqataqtut qaagit akyaanmi ilaqaqtut ikhivautat qaaginik ikhivavikhnik, ulrutailijutinik, igalaalu atainik. Immaq iglumilu halumaqtirutit atuqtauqataqtulu halumaqtirutit hanahimayut naamainaqtut halumaqhiyaagani halumailruiyaariaganilu akyautit inuknik.

Tapkuat naunaitut iglumi havagviinilu halumaqtirutingit piqangitkumik, qanganiiunik halumaqtiriaqaqtun avuhimajumik 1 ilangani bleachmik (2% sodium hypochloriteqaqtun) 50 ilaqaqtumik imarmiklu.

Naunaittiaqtakhatit aktilaakhainnik atuqtukhaujutit ilaurutikhainnik hakuurikpallaqtunut halummaqhitikhait. Atulutik aktilakhanik naunaitkutit qaluutit, imaaluuniit ajuiqhaqhimajut aallanik aktilakhanginnik, maliktakhait ajuiqhaqhimajtik maliktakhatik. Naunaittiaqtakhatit halumaqtirutit avuttiaqhimayut halumaqtirutikhangit taima kahaktauhimaaqtunun qanganiiunik atauhirmik (1) minute-mik halumaqtitauhimayukhat hakugiktumut halumaqhit allaqtiqtinagu.

NAUNAITKUTI: Halumaitun hanirangit halumaqtitauluaqtukhat hivullirmik halumaqtirutingnik imarmiklu halumaqtirlugulu aturlutin bleach-qaqtumik imarmik halumartirutmik allanikluuniit halumartirutingnik. **Bleach avuuktukhaungittut allanik halumaqtirutikhanik.** Bleach tutquqtakhaungittut uunnarnirmut.

Iqaiyarnikkut iliharniq ilihaqtakhait

Ulapqiviup ulapqidjutait imaalu ulapqivingmii iliharniq ilihaqatigiiktut akhuuqhaqtauyukhat aullahimmaarluiuklu halummaqtiqpiarlugit halumaqtiqtukhat imaalu qayangnaitkutikhatg qanuriliurutikhanginnik atuqtakhainnik. Nainayarlugit algangnun halumaniq maliktakhait ilihaqut itiqtinngit ulapqivingmut anniliqqatalu ulapqivingmit. Algakni halumaqhijutit atulimaginiqata, piqutit halumaktiqtayariaqaqtut kiguani tamaita atuqtut.

Hilami idjuhikhait

Naunaiqtauhimayuq taimatukhat hiamitirninagat aannialaqidjutit iikigliniaqtuq hilami idjuhikhait. Hilami ulapkiyut imaalu iliharnik ikayuutauyuq nutaqqanut inulrammirnullu. liliharviit ilaupkaiyukhat hilami iliharnirmik hulipkaidjutikhanik iiharutikhainut atuqattarlugillu. Hulipkaidjutikhangit ilihaqut ahinungauyariaqaqata iliharvingmit ilaau maliqayakhait maniqqami aullarumik maliktakhainnik, ilayut qayangnaktunik munaqhinikkut maliktaujariaqaqtut. Ilihaqtut atuqpangniaqatit algangnun halumaniq hivuani kinguanillu ulapqiyarairumik ulapqivingmi, hulipkaidjutikhanik, hilami ulapqigaigumik, uhilami ulapqivingmi ulapqiviinni aturumik.

Nunainnaqmiittutik ilihaiyut ayuiqhaqvighallu Maniqami ilihaihayagani ilihariaganilu hilami havitaulaaqtuq aheanik atuqtakhami inikhamik ilihautit hilalu namakpata. Hilami katimanigit kiklikhait hivulikmi pijutiqaqniaqtut Inuit Aaniaqtailinikut atuquyayunik, tuuklialu qafiunigit munaqhiyut atuqlugu Havakviuyumi Ilihaqtuliqiyinit *Hilamiulautit Maniqamiluniit Aularutinik Pitquhiyuq*. Atuqniqatiaqtuq itqaiyaami ilihariami hilami akhuuqhaktauyuuq hunauliqaligiq ihumakut aulanigit naamakniaqata piqaqat tikuaqtauyunik ilihaqnikmi qanurinikhainik nakurutauniaqqaq ilihaqtunit.

Kituniliqaa aaniagitaagani aanigitaaganilu hivunikhijutinik maniqami ilihautikhanik, takuinarialik *Hilamiulautit Maniqamilu Aularutinik Pitquhik* uvani [Ilihaiyip Ihuaqtuqiaqvia](#).

Hiniktaqhutik aullaayaqtut aullaqtullu hulilukaaqhutik Nalunaiqtuq QALAKYUAQNIQ-19 hiamayalaaqtuq tamaini ukiuqaqtuni atautimiyuni, nutaqalu ajikiinik hiamayaktiqnigani piyutayunik ukunai qanitumik uqaqatiginiginit iniqniuyut. Ilituqhainiklu takuupkaiyuq hiamayakniganik QALAKYUAQNIQ-19-mik hatqilaktuq ukunani ilihaqtuni ilihaqvikni nukakhiilu agayukhiilu nutaqat ajikiinik amigaiqniginik aaniarutiqaalaaqtut ukunani inigiyaayuni. Kihiani, nutaqat, ukualuat nugaqhiyut kulinik (10) ukiuqaqtut, atuqtuuyaaqtut aaniarutinik QALAKYUAQNIQ-19-mit atuqatagitunik igataumagituniklu.

Hivituyut pivikhaqaqnigut iluaniitut manimanigit ihumagiyayuni piqaqitpat ahiinik ihumaluknaqniganit ihuaqhautinik iniriqhimagituni, ila hiniktaqvikni iglukpanuani, hiniktaqvikni, amigairutayut ihumaluknaqniganik hiamayakniganik aaniarut. Atuliquyayut atugitaagani agiyumik ihumaluknaqniganik qanurinigini, tamaita hiniktaqhutik aularutit aulaariamilu hulijutit atulimaitut kihiani kaplukhikniit amigainigit ukiugini nunagiyayunilu naunaitut turaaqvikha nalunairutikpata naamaknniganik ikikligiakniginik hiamayautini ihumaluknaqnigini.

Ahiniklu ulapqilukaaqhutik hulilukaaqviit (ilihaiplutik, ilihaqnaqhitinnagu ilihaqtaaqtuniklu ayuiqhaviit) Ilihaqviit aulapkailaatut ulapqinikmi uukturiarutit hivuanilu kiguanilu ilihaqniup ulapqiyutit havauhiyut imainiqata:

- Ilauyut ilihaqtuukpata nunagiyayumi ilaulaqatalu ukiugitigut amigainiqhane nutaani havautini haavitauihimayut nunagiyayumi aturiagani.
- Ilauyut ilaulimagitut ukiugitigut kapiyayaaagani ilaulimagitut tuninguiqtirijutini hulijutini ahiini ilihaqvikni.
- Havaat ailapkaktaukpata ilihaqvikmi havaktuni ilauyumit.
- Naunaipkutit ilauyunik munariyayariaqqaqtut.
- Qungiaktuqalimagitut ukunani havauhiyuni.
- Uqatiaqlugit algait halumanignik, qalaktuqat qanik matuvaklugu, malitiaklugilu ukunani *Nanminik Aaniknaqniganik Ilituqhainiqmik Ihuaqt* (ila, kinaliqa takupkaiyuq aaniarutinik ilihaqvikmiitariaqagituq hunautiluguligiq).

- Algait halumaqpaklugit hivuani kiguanilu ilihaqniup. Algakni halumaktirutit atulimainiqata, tamaita piqutit halumaqtiriaqaqtut kiguani atuni atuqtut atautimiuyut.
- Halumaqhitiarutit piqutinik atuqtakhaugaluaq ubluup nugunigani kiguani kiguliup hulijutip.

DEA-kut angiqhimayait pingahuuyunit-ilauyunit ayuiqhaqviit Ikyutiriagani atuqniganik ilagiyainik hulijutinik, CPHO-guyuuq atuqtitiyuq ayuqnaitaagani atuqniginik ulapqiviit ilihaqnaitilugu havaanik ikaqniqni. DEA-kot CSFN-kulu ihumagiyaqalaaqtut tuukhiqtuutinik hilatanit itautimiuyunit aturiagani ulapqiviit atuqata nutaunikhat Inuit Aaniagitaagani atuqyayyunik, unalu aturiaqaqniga atuqtunit halumaqhitiariagani aaniarutaugitaaganilu halumaqtiqiginik. Pihimainariagani munariyauyuq aaniqnaituqlu avatauyuuq ilihaqtunit, atuqniqatiaqtuq ilihaqvikmi inikhat qimagiami halumayumik atugitaagani kiguvariarutit nuutkaqtirutiluniit ilihaqvikmi havauhiuyut.

Akhut atuqyayyuq ilihaqviit havaqatigitiariagani DEA-kot CSFN-kulu uqauhirilugilu hunaliqaa ihumaalutauyut pijutiqaqtut pigahuanit ilauyut atuqtunit ilariinit atugitaagani aturiaqtitauniganik pigahuanit ilauyunit hulijutinik ilihaqvikmi ulapqivikmi.

Havakviuyuuq Ilihaqtuliyiyunit ikayuqtuqpiqaqtut akhuuqhaiyulu iniqatiariagani ilariiktut atuqhimayut agiyumik akhuurutinik ikayurutiragani Nunavumiut atuqtilugu QALALYUAQNIQ-19 aaniarut, ukunigatut Kanatamiuni Aguyaktikhaguat (Aguyaktikhaguat). Aguyaktikhaguat takuupkaiyut tamainik atuqniganik Inuit aaniagitaagani maliruarutinik havaamikni pipkaivlutiklu nakuuyunik atuqtakhainik Nunavumiut ikayuqturiagani iniminik avanmut.

Atuqtuuyat, atuqtuuyaqtit, huqqullaaqtut, ahiniklu qunngiaqtittiyut Ulapqiuyariami huuplurutinik qivliktunikluniit atuqtuuyautinik agikligiarutauniaqtuq ihumaaluknaqnganik QALAKYUAQNIQ-19-mit hiamayaknganik, ila ihumaaluknaqngiga kagiqhimayautiaginmat taja. Nalunaiqtauuyut hatqiqpaliaginaqmata amigiyauginaqlutiklu piyauniaqmata nutaaguqtiqtaulutik naluhuiqtauuyut. Piqagitkaluaqtilugu nalunaitiarutinik takuyayyunik amigaiqpalianginik QALAKYUAQNIQ-19-mit nuutpalianiginik pijutiqaqtunik ukunani hulijutini, qayagivaaliriaqaqtut inmikni. Una mikhivaalirutauniaqtuq hiamayaknganik pijutauyunik hatqiqniginik aaniarutaulaatut kutikniginik tikmigaarutinik atuqtuuyaqtulitit huupluuriaqaqtumik qivliqtumiklunii atuqtuuyamik qaganuaq atuqtauhimayumik aaniarutiqaqtumit.

Ayuknaitpat, ihumagijavat hilami atuqtuuyariaqni atuqtuuyaqtulu ayuiqhayaagani atuqlugilu tungavikmi amihulu atuqtuuyaqtit inigiyaani atpani timimi ugahiktiriigiagani. Ukunani ilihaqtuni atuqtuuyaqtut qivliktunik huuplurutinikluniit atuqtuuyautinik, takiniga atuqtuuyautip ihumagiyauyukhaugaluaq ilagiyaanik inuup ilaulunilu nalunaiyaqat ugahiktiriiknikhait ukua atuqtuuyaqtit, unalu ilagiaqnganik ugahiktigiiknigut kutiktut tikmikalaalaaqmata avuga huupluuktamit atuqtuuyaunmit.

Ihumaluknainiganik ihuaqhautit atulirumayayut ilaqaqtut ukuniga:

- Atuqlutit algakni halumaqtirutinik hivuani kiguanilu atuqniginig itigilrutit.
- Avanmut atuqtitailugit itigilrutit ihuaqutiluniit.
  - Avanmut atuqtitapata, halumaktijavut atuqlugu halumaqhijut tagavaluqaqtuqluniit halumaqhiyut atuqtauginaqtunik havauhikmik ihuaqunmik atuqtaaragat kiguanilu atuqtut.
  - Avanmut atuqtitailugit halumaqtirutit kalikut atuqtuuyanikluniit piluiyautinik.
  - Avanmut atuqtitailugit qanikmiutat, nivyaarutait, iqiqvalutiluniit.
- Halumaktirupkit atuni atuqtuuyautit nuvaqaqtut (ila nuvaup aniaviit), halumaqhijutit qaninikhamik 2-miitamik ugahiktigiyukhaugaluit aalanit inuknit hupilugulu igitaulaaqumik kaliguqmut hiamayagiipkunmut katitiriniamat nugaknik, ihumaluknaiqpaaliriagani manimaniginik aalat inuit.
  - Hupitailugu nuvak natiqmut.
  - Kalikuq nuvaqaqvikluniit iliyauyukhaugaluq iqaguuqvikmut halumaktiqluguluniit qilamik. Uaqpaklutit algatit kilamik kiguanu.

Aturiami amihuluniit atuqtut atugitpat ihumaluknaqniga QALAKYUAQNIQ-19-mik hiamayautilaituq. Ihumaluknaqniga ihumagiyaayuq aginikhamik atuliraagata qanitariikhutik inigitumi iglu aniaviqatiagitumi qigaqumik, inugiakpalaagtumiluniit inikhami. Piqaliraagat nutaanik aulariktunikluniit aaniarutinik amigaiqpaliatilugiluniit atuqtut QALAKYUAQNIQ-19-mit nunagiyaayumi, inuk atuqniganik amigaituluniit aturiaqagitut igiuqlutik ilihaqvikmi.

Piqaruiqat nutaanik atuqtauyunikluniit aaniarutinik, aturiami inugiaqtulu aturiagani pilaaqtut ukua ihumaluknairutini ihuaqhautit Inuit katilutit aturiagani hulijutini:

- Ihumagilugit hilami aturiagani hulijutini, hila naamakpat.
- Qaniniqhami 2-miitamik afimaniatut akungani atuni atuqtuup igiuqtuup.
- Ihuaqhaqlugit amihut atuqtut humiiniginik ukua atuqtuut hanmijutigitaagani nagigitaaganilunit qaniniqhamik 2-miitamit tunuunganit atuni inuup.
- Ihumagijavat atuqtukhaq ayuiqhayaagani ikitqiyaulutik atuqtut Inuit ugahiktiriilimaginiqata afimanigni.
- Atuqtut ilauyut atautimi iglumiyuni ihumaluknaitqiyat atulaaqtulu katilutik afimalutik ahiinit inuknit atuqtuni ila igiuqtuni.

Ilihaqviit taja piquyaagitut igluup iluani naalaktitiyaagani atuqtunik inuknik. Hilami atuqtuuyaqt qungiakhalu atuqyayuyut atuqlugit katituni amigainigit kikliqaqlutik uvani Inuit aaniagitaagani atuqyayuyuni atuqtilugu huliviuyuq. **Ukua ihuaqhautit alagulaaqtut aalaguqniaqtulu kaplutit amigaiqpaliakmata nunagiyaayuni.** Maliruakhat pijutiqaqtut ukiuginik nunagiyaayuniklu pipkagauniaqtut Havakviuyumit Ilihaqtuliqinikut Aaniaqtailiniqmik, Aaniqtailiniqmik Upaluknaqtuqaqalu Upalugaiqhimayaagani havaktut kauiyikagaukpata CPHO-kunit.

Inuugiaktunik katimapkaiyut imaalu katimaniq atauttimi
Hulijutit katijutauyut inuknik amigaituni ilariiktunit inuuqatiriiniluniit, katimaqyuaqniilu, taja
atuqyuaqgitut. Inugiaktut katinigit katimaqyuaqtulu aturiaqagitut kihiani nalunaituq
itqaijut piyaukpat Titiraqvianit CPHO-kut. **Ukua ihuaqhautit alagulaaqut
aalaguqniaqtulu kaplutit amigaiqpaliakmata nunagiyauyuni.** Maliruakhat pijutiqaqtut
ukiuginik nunagiyauyuniklu pipkagauniaqtut Havakviuyumit Ilihaqtuliqinikut
Aaniaqtailiniqmik, Aaniqtailiniqmik Upaluknaqtuqaqalu Upalugaiqhimayaagani havaktut
kauyipkagaukpata CPHO-kunit.

Havaktauffaaqtaaqtunik naunaitkutinik

Iluani [Ilihaiyip Ihuaqtuqaqvia](#), nanihiniaqtutit ajikuhiuqtakhamik taiguakhamik
takuukhauyukhamik ilihaqvikni ikayuriagani timimi ugahiktiriikniqmik ihuaqtumiklu
nanminiq halumajutinik.

Uqarvikhanut Naunaitkutait

Hivunihijutinik pijutiqaqtunik qanuriniganik QALAKYUAQNIQ-19-mik nunagiyaqni,
takujavat Havakviuyumi Aaniaqtailinkut kungialiugaani uvani
<https://www.gov.nu.ca/health/information/covid-19-novel-coronavirus -mi>.

Hivunihivaalirutinik pijutiqaqtunik aulaniganik aaniaqtailijutit aaniqtailijutilu,
uqaqvigijavatit uvani EDUOHS@gov.nu.ca -mi.

Hunanikliqaa naunaiyautinik Havakviuyumi Ilihaqtuliqinikut uqaqvigijavatit uvani
info.edu@gov.nu.ca -mi.

info.edu@gov.nu.ca
gov.nu.ca/education